

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

G O E T H E

SEÇME ŞİİRLER

Çeviren
Selâhattin BATU

(İkinci basılış)

DÜNYA EDEBİYATINDAN TERCÜMELER

ALMAN KLASİKLERİ: 65

SEÇME ŞİİRLER

***Bu tercümenin her türlü basım ve yayım hakları
Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Bakanlığın müsa-
adesi alınmadıkça bu tercümenin metni tamamen,
kısmen veya değiştirilerek akmamaz.***

**Millî Eğitim Bakanlığı Yayın Müdürlüğünün 27/II/1961
tarih ve 20357 sayılı emriyle Alman Klâsikler Serisinin
de ikinci defa olarak 4000 sayı basılmıştır.**

G O E T H E

SEÇME ŞİİRLER

Bu eseri Selâhattin BATU dilimize çevirmiştir.

İKİNCİ BASILIŞ

İSTANBUL 1963 — MİLLÎ EĞİTİM BASİMEVİ

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
GOETHE VE ŞİİRLERİ	
Sular üstünde ruhların şarkısı (<i>Gesang der Geister über den Wassern</i>)	1
Kışın Harz yolculuğu (<i>Harzreise im Winter</i>)	3
Kartal ve güvercin (<i>Adler und Taube</i>)	7
Prometheus	10
İnsanlığın sınırları (<i>Grenzen der Menschheit</i>)	13
İnsanda tanrısal olan (<i>Das Göttliche</i>)	15
Kıralın duası (<i>Königlich Gebet</i>)	18
İnsanın duygusu (<i>Menschengefühl</i>)	18
Sunu (<i>Anliegen</i>)	19
Portakal (<i>An seine Spröde</i>)	19
Sağrak (<i>Der Becher</i>)	20
Yakınlık (<i>Nähe</i>)	21
Her şeyi Tanrılar verir (<i>Alles geben die Götter</i>)	22
Doğmakta olan dolun aya (<i>Dem aufgehenden Vollmonde</i>)	22
Dornburg	23
Evreni canlandıran ruh (<i>Weltseele</i>)	24
Değişmedeki devam (<i>Dauer im Wechsel</i>).	26

II

	Sayfa
Bulutların var (<i>Du hast Wolken...</i>)	28
Park'ların şarkısı (<i>Parzelied</i>)	30

LİED'LER:

Yaban gülü (<i>Heidenröslein</i>)	35
Christel	36
İmana gelen Kız (<i>Die Bekehrte</i>)	38
Kurtuluş (<i>Rettung</i>)	39
Müz'lerin Oğlu (<i>Der Musensohn</i>)	41
Bulduğum çiçek (<i>Gefunden</i>)	43
Eşi Eşine (<i>Gleich und Gleich</i>)	44
Karşılıklı dans şarkısı (<i>Wechsel lied zum Tanz</i>)	45
Kuruntu (<i>Selbstbetrug</i>)	47
Harb ilânı (<i>Kriegserklärung</i>)	48
Her Kılıktaki Âşık (<i>Liebhaber in allen Gestalten</i>)	50
Bir meydanda çeşitli duygular (<i>Verschiedene Empfindungen an einem Platze</i>)	53
Güzel Gece (<i>Die schöne Nacht</i>)	55
Uzaklığın Verdiği Mutluluk (<i>Glück der Entfernung</i>)	56
Ay Tanrıçasına (<i>An Luna</i>)	57
Zifaf Gecesi (<i>Brautnacht</i>)	59
İlk Kayıp (<i>Erster Verlust</i>)	61
Hatırlayış (<i>Erinnerung</i>)	62
Sevgilinin Yakınlığı (<i>Nähe des Geliebten</i>).	63
Hal (<i>Gegenwart</i>)	64
Uzaktaki Sevgiliye (<i>An die Entfernte</i>)	65

Irmak Kıyısında (<i>Am Flusse</i>)	66
Sevinçler (<i>Die Freuden</i>)	67
Değişmeler (<i>Wechsel</i>)	68
Bağra Basış (<i>Beherzigung</i>)	69
Durgun Deniz (<i>Meeres Stille</i>)	70
Mutlu Deniz Yolculuğu (<i>Glückliche Fahrt</i>) . .	70
Kavuşma ve Ayrılış (<i>Willkommen und Abschied</i>)	71
Taze Aşk, Taze Hayat (<i>Neue Liebe neues Leben</i>)	73
Belinden'e (<i>An Belinden</i>)	75
Mayıs Şarkısı (<i>Mailed</i>)	76
Resimli Kurdele (<i>Mit einem Gemalten Band</i>)	78
Mayıs Şarkısı (<i>Mailed</i>)	79
Gölde (<i>Auf dem See</i>)	80
Er Gelen Bahar (<i>Frühzeitiger Frühling</i>) . .	81
Güz Duyguları (<i>Herbstgefühl</i>)	83
Dinmiyen Aşk (<i>Rastlose Liebe</i>)	84
Çobanın Ağıdı (<i>Schäfers Klagelied</i>)	85
Gözyaşındaki Teselli (<i>Trost in Tränen</i>) . . .	87
Gece Şarkısı (<i>Nachtgesang</i>)	89
Melânkoli (<i>Wehmut</i>)	90
Gezginin Gece Şarkısı (<i>Wandriers Nachtlid;</i> <i>Ein Gleiches</i>)	91
Avcının Akşam Şarkısı (<i>Jägers Abendlied</i>).	92
Ay'a (<i>An den Mond</i>)	93
Kanaat (<i>Einschränkung</i>)	95
Sicilya Şarkısı (<i>Sizilianisches Lied</i>)	95
Çingenenin Şarkısı (<i>Zigeunerlied</i>)	96

IV

	Sayfa
Paria'nın Teşekkürü (<i>Dank des Paria</i>) . . .	97
Sabırsızlık (<i>Ungeduld</i>)	98
Her Zaman ve Her Yerde (<i>Immer und Überall</i>)	98
Mart (<i>März</i>)	99
Nisan (<i>April</i>)	100
Mayıs (<i>Mai</i>)	101
Haziran (<i>Juni</i>)	103
Yıl Süren Bahar (<i>Frühling übers Jahr</i>). . .	105
Geceyarısı (<i>Um Mitternacht</i>)	107
Kulak ve Göz (<i>Aug'und Ohr</i>)	108
Göz Göze (<i>Blick um Blick</i>)	108
Karşılıklı (<i>Gegenseitig</i>)	109
Gezginin Şarkısı (<i>Wanderlied</i>)	110
Sevinçle acıyla dolu (<i>Freudvoll und Leidvoll</i>)	112

BALAD'LAR:

Menekşe (<i>Das Veilchen</i>)	115
Peri Padişahı (<i>Erlkönig</i>)	116
Balıkçı (<i>Der Fischer</i>)	118
Hazne arayıcısı (<i>Der Schatzgräber</i>)	120
Eckart Amca (<i>Der Getreue Eckart</i>)	122
Ölülerin Raksı (<i>Der Totentanz</i>)	124
Tanrı ile Hind Rakkasesi (<i>Der Gott und die Bajadere</i>)	126

ELEJİ'LER:

Roma Elejileri I (<i>Römische Elegien</i>)	133
--	-----

Roma Elejleri II (<i>Römische Elegien</i>)	133
--	-----

"FAUST" DAN:

Gretchen Çıkılık Başında (<i>Gretchen am Spinnrad</i>)	137
Gretchen	139
Paskalya İlâhisi (<i>Ostergesang</i>)	141
Trova Kadınlarının Korosu (<i>Chor der Troerinnen</i>).	143
Thule Kırallı (<i>Der König in Thule</i>)	144

"WILHELM MEISTER" DEN:

Mignon	149
Mignon	150
Mignon	151
Mignon'a	152
Philine	153
Harp Çalıcı	155
Harp Çalıcı	156
Şarkıcı (<i>Der Sänger</i>)	157

"BATI - DOĞU DİVANI" NDAN:

Haldeki Geçmiş (<i>Im Gegenwärtigen Vergangenes</i>)	161
Mutluluk Veren Hasret (<i>Selige Sehnsucht</i>) .	163
Züleyha'ya (<i>An Zuleika</i>)	164
Züleyha (<i>Zuleika</i>)	165

VI

BAŞLIKLARA GÖRE ALFABETİK SIRA

	Sayfa
Avcının Akşam Şarkısı (<i>Jägers Abendlied</i>)	92
Ay'a (<i>An den Mond</i>)	93
Ay Tanrıçasına (<i>An Luna</i>)	57
Bağra Basış	69
Balıkçı (<i>Der Fischer</i>)	118
Belinden'e (<i>An Belinden</i>)	75
Bir Meydanda Çeşitli Duygular (<i>Verschiedene Empfindungen an einem Platze</i>)	53
Bulduğum Çiçek (<i>Gefunden</i>)	43
Bulutların Var (<i>Du hast Wolken</i>)	28
Christel	36
Çingenenin Şarkısı (<i>Zigeunerlied</i>)	96
Çobanın Ağıdı (<i>Schäfers Klagelied</i>)	85
Her Zaman ve Her Yerde (<i>Immer und Überall</i>)	98
Değişmedeki Devam (<i>Dauer in Wechsel</i>)	26
Değişmeler (<i>Wechsel</i>)	68
Dinmiyen Aşk (<i>Rastlose Liebe</i>)	84
Doğmakta Olan Dolun Aya (<i>Dem aufgehenden Vollmonde</i>)	22
Dornburg	23
Durgun Deniz (<i>Meeres Stille</i>)	70
Eckart Amıca (<i>Der getreue Eckart</i>)	122
Er Gelen Bahar (<i>Frühzeitiger Frühling</i>)	81
Eşi Eşine (<i>Gleich und Gleich</i>)	44

Evreni Canlandıran Ruh (<i>Weltseele</i>)	24
Gece Şarkısı (<i>Nachtgesang</i>)	89
Gece yarısı (<i>Um Mitternacht</i>)	107
Gezginin Gece Şarkısı (<i>Wandrer's Nachtlid</i>)	91
Gezginin Şarkısı (<i>Wanderlied</i>)	110
Gölde (<i>Auf dem See</i>)	80
Göz Göze (<i>Blick um Bilick</i>)	108
Gözyaşındaki Teselli (<i>Trost in Tränen</i>)	87
Gretchen	139
Gretchen Çıkrık Başında (<i>Gretchen am Spinnrad</i>)	137
Güz Duyguları (<i>Herbstgefühl</i>)	83
Güzel Gece (<i>Die schöne Nacht</i>)	55
Hal (<i>Gegenwart</i>)	64
Haldeki Geçmiş (<i>Im Gegenwärtigen Vergangenes</i>)	160
Harb İlânı (<i>Kriegserklärung</i>)	48
Harp Çalıcı (<i>Harfenspieler</i>)	155
Harp Çalıcı (<i>Harfenspieler</i>)	156
Haziran (<i>Juni</i>)	103
Hazne Arayıcısı (<i>Der Schatzgräber</i>)	120
Hatırlayış (<i>Nachgefühl</i>)	62
Her Kılıktaki Âşık (<i>Liebhaber in allen Gestalten</i>)	50
Her Şeyi Tanrılar Verir (<i>Alles geben die Götter</i>)	22
İlk Kayıp (<i>Erster Verlust</i>)	61
İmana Gelen Kız (<i>Die Bekehrte</i>)	38
İnsanda Tanrısal Olan (<i>Das Göttliche</i>)	15
İnsanın Duygusu (<i>Menschengefühl</i>)	18

VIII

	Sayfa
İnsanlığın Sınırları (<i>Grenzen der Menschheit</i>)	13
Irmak Kıyısında (<i>Am Flusse</i>)	66
Kanaat (<i>Einschränkung</i>)	95
Karşılıklı (<i>Gegenseitig</i>)	109
Karışıklı Dans Şarkısı (<i>Wechselied zum Tanz</i>)	45
Kartal ve Güvercin (<i>Adler und Taube</i>) . . .	7
Kavuşma ve Ayrılış (<i>Willkommen und Abschied</i>)	71
Kıralın Duası (<i>Königlich Gebet</i>)	18
Kışın Harz Yolculuğu (<i>Harzreise im Winter</i>) .	3
Kulak ve Göz (<i>Aug'und Ohr</i>)	108
Kurtuluş (<i>Rettung</i>)	39
Kuruntu (<i>Selbstbetrug</i>)	47
Mart (<i>März</i>)	99
Mayıs (<i>Mai</i>)	101
Mayıs Şarkısı (<i>Mailied</i>)	76
Mayıs Şarkısı (<i>Mailied</i>)	79
Melânkoli (<i>Wonne der Wehmut</i>)	90
Menekşe (<i>Das Veilchen</i>)	115
Mutlu Deniz Yolculuğu (<i>Glückliche Fahrt</i>) .	70
Mignon	149
Mignon	150
Mignon	151
Mignon'a (<i>An Mignon</i>)	152
Mutluluk Veren Hasret (<i>Selige Sehnsucht</i>) .	163
Müz'lerin Oğlu (<i>Der Musensohn</i>)	41
Nisan (<i>April</i>)	100

Ölülerin Raksı (<i>Der Totentanz</i>)	124
Paria'nın Teşekkürü (<i>Dank des Paria</i>)	97
Park'ların Şarkısı (<i>Gesang der Parken</i>)	30
Paskalya İlâhisi (<i>Ostergesang</i>)	141
Peri Padişahı (<i>Erkkönig</i>)	116
Philine	153
Portakal (<i>An seine Spröde</i>)	19
Prometheus	10
Resimli Kurdele (<i>Mit einem gemalten Band</i>)	78
Roma elejileri (<i>Römische Elegien</i>) I	133
Roma elejileri (<i>Römische Elegien</i>) II	133
Sunu (<i>Ankisen</i>)	19
Sabırsızlık (<i>Ungeduld</i>)	98
Sağrak (<i>Der Becher</i>)	20
Sevgilinin Yakınlığı (<i>Nähe des Geliebten</i>)	63
Sevinçle Aciyle Dolu (<i>Freudvoll und Liedvoll</i>)	112
Sevinçler (<i>Die Freuden</i>)	67
Sicilya Şarkısı (<i>Sizilianisches Lied</i>)	95
Sular üstünde ruhların şarkısı (<i>Gesang der Geister über den Wassern</i>)	1
Şarkıcı (<i>Der Sänger</i>)	157
Tanrı ile Hind Rakkasesi (<i>Der Gott und die Bajadere</i>)	126
Taze Aşk, Taze Hayat (<i>Neue Liebe neues Leben</i>)	73
Thule Kırallı (<i>Der König in Thule</i>)	144
Trova Kadınlarının Korusu (<i>Chor der Troerinnen</i>)	143

	Sayfa
Uzaklığın Verdiği Mutluluk (<i>Glück der Entfernung</i>)	56
Uzaktaki Sevgiliye (<i>An die Entfernte</i>)	65
Yaban Gülü (<i>Heidenröslein</i>)	35
Yakınlık (<i>Nähe</i>)	21
Yıl Süren Bahar (<i>Frühling übers Jahr</i>)	105
Zifaf Gecesi (<i>Brautnacht</i>)	59
Züleyha (<i>Zuleika</i>)	165
Züleyha'ya (<i>An Zuleika</i>)	164

GOETHE VE ŞİİRLERİ

Goethe, yaşadıklarına, duyduklarına ve düşündüklerine biçim vermiş, sevinç ve acılarını ezgilemiş bir şairdir. Eserleri genel olarak üslup ayrımlarına göre üç çağ içinde incelenmektedir. Her çağ, bütün ayrıntılarıyla betimleyen bir tablo karşılar.

Birinci tablo, gelişme çağını gösterir. Goethe, burada Ren, Main ve Lahn ırmaklarının çerçevelediği bölgede dolaşmaktadır. Ufukta kocaman kiliseler ve ortaçağın yüksek kaleleri vardır. Kendisi duyguludur, coşkundur, en sert fırtınalardan bile korkmaz, şarkısını söyliyerek yürür. Kılavuzu Shakespeare'dir. Onun gibi bütün varlığıyla doğaya bağlanmışır.

İkinci tablo, "Klâsik Goethe" adını taşır. Şair, burada eski çağın yıkıntıları içinde Roma kıyılarında dinlenirken görünür. Artık doğadaki güzelliğın tadını tatmıştır. Onu şimdi sessizlik içinde karşılar. Doğa ve sanat, birbirinden ayrılmıyan bir bütün, bir güç olmuştur.

Üçüncü tablo, romantiktir. İhtiyar Goethe, burada kendi dünyası içindedir. Weimar'da, ya evinde, masasının başında, ya da o büyük parkta, kendi eliyle diktiği ağaçların altında görünür. Gözleri artık

uzağı, büyüğü ve derini görmeye alışmış, gözlemci olmuştur.

Hayatın en özel görülerini çizen, yazdığı eserlerle her birinde bir çağını gösteren bu üç tabloun belirttiğı anlar, Goethe'nin yaşadığı hemen her an için de gösterilebilir; çünkü o, yürürken düşünmüş, düşünürken dinlenmiş, dinlenirken hayal etmiştir; her şeyden önce de doğaya bakmış, hem de bir seyirci niteliğıyle değil, onun içine girerek onu duymuş ve yaşamıştır. Duyma yeteneğı Goethe'ye doğuştan verilmişti. Doğanın içinde kendi benliğini duyuyor, bu duygu ile günün ve anın verdiği mutluluk içinde yaşıyordu.

Goethe'nin yetişmesi, Almanya'nın her konuda kalkınma çağına ve din özgürlüğünün uyanmakta olduğı bir zamana raslar. Eski, din çağlarından kalan her türlü bağlar çözölmeğe başlamıştır. Kişiler artık özgür davranabilmek için alan bulabiliyor, iç hayatları özgür gelişebiliyordu; bu özgürlükle, her biri güc buluyor, Fransız ve İngiliz yazarlarının etkisi altında da güçlükleri gitgide artıyordu. Böylece Alman edebiyatı yatağını değiştirmek zorunda kaldı. Ölküsü, kişilerin ölküsü oldu. Sevgi, dostluk, yurt ve insanlık duygusu, doğa karşısında hayranlık, o yüzyılın havasını doldurdu.

Goethe, 1749 yılında dünyaya gözlerini açtığı zaman, Frankfurt bu çeşit edebiyatın baharı içindeydi. Okul düzenine sokulmaksızın, edebiyatın bu bahar havası içinde, kendisine verilen özel, ama düzenli bir öğretim, Goethe'nin düşünce ve güçleri-

nin özgür gelişmesine yardım etti. Eğilimlerinde ve ruh hayatında kendi başına kalmıştı o, içinde de her şeyi anlamak, her şeyi duymak ve her anladığını, her duyduğunu güzel söylemek için büyük bir istek vardı. Goethe, duyuşlarıyla yalnız kalamıyor, duyduğunu herkese duyurmak istiyordu. Böylece şiirleri de dram ve romanları gibi "büyük bir itirafın parçaları" oldu. Hayatında kendisini sevindiren, uğraştıran, ya da herhangi bir biçimde ona acı veren şeyleri erkenden şiirleştirmeğe başladı, gözyaşlarını sanatlı dizelere döktü.

Goethe'nin şiir anlayışı: "Şiir özü, hayat özüdür" anlayışına dayanır. Şiir, içten doğar, iç hayatın deyişidir. Yaratıcılıkta hiçbir amaç yoktur. Riçim duygulara dokunur ve şair, kişiliğini bu dokuda gösterir. Gerçekten de Goethe'nin bütün şiirleri duyguludur. Kişiliği "kıvılcıdanış, bir yanyana dizinin durgun aynasında ve coşkun bir karşı karşıya koyuşun dramatik betimlerinde" gözüktür. Her biri, hayatının canlı yaşayışlarıdır. Renkleri de hayatı gibi çok çeşitlidir. Hikâye, dram, müzik, felsefe ve yergi öğeleri birbirine karışmış, içiçe dolanmıştır.

Şiirlerinin başında *Lied*'leri gelir. Bunlar, müziklerini kendilerinde bulmuş, kolaylıkla ezgilenebilen şarkılardır. Her biri sanki, hiç tekniğe bağlanmadan, hiçbir hazırlık dönemi geçirmeden, duyguların taşmasıyla yaratılmış, ritim ve melodi oluvermişlerdir. Goethe'nin: "Ben şiirleri değil, şiirler beni

yapıyor" cümlesinden de bu anlaşılmaktadır. Gerçi onun çabucak yarattığı şiirler de yok değildir. Gece yarısı, birdenbire gelen esinle "uyurgezer" gibi bir halde yazdığı şiirlerinden kendisi mektuplarında söz eder. Ama öte yandan da gene birçoğunu uzun bir hazırlıktan sonra kaleme alabilmiş, birçok konu ve konulukları uzun yıllar içinde taşımıştır.

Goethe, Herder'in etkisi altında halk şarkılarının değerini ve anlamını anlamış, öz ve biçim bakımından olduğu gibi, uyum bakımından da yurdunun halk şiirlerine dayanmış, kaynaklarını oradan almıştır. Bunların arasında "Çobanın Ağıdı" (*Schäferklage-lied*) gibi acıklı olanları varsa da, onu daha çok canlı, sevinçli konular çekmiştir. Halk türkülerinin, biçimlerine, onların öz ve içten savaşına, doğal yapısına hayrandı Goethe. Her birinin içten, çok derinlerden gelen bir baskı sonunda doğduklarına inanıyordu. Onun daha birçok şiirlerinde de halk türkülerinin sesleri duyulur. Duygular, bütün içtenliğini koruyarak biçim almışlardır. Sesenheim Papazının kızı Friederike Brion, onun için, doğanın ve halk türkülerinin canlı simgesi oldu. "*Sesenheimer Lieder*" (Sesenheim türküleri), Goethe'nin bu arı kıza karşı duyduğu aşkın verimidir. Bunların arasında en güzeli "Resimli Kurdele" (*Mit einem gemalten Band*) adlı şiiridir. "Mayıs Şarkısı" (*Mailied*), "Kavuşma ve Ayrılış" (*Willkommen und Abschied*) hep bu bölümün şiirleridir.

Onun doğa betimlerinde halk türkülerinin arı havası duyulmakla beraber, her birinde gözlem ve duygulardan gelen bir derinlik vardır. "Gerginin

Gece Şarkısı" nda (*Wanderes Nachtlied*) dağların repeleri, ağaçların uçları sessizlik içindedir, ovalar da henüz daha bu sessizliği beklemektedir. Yükseklikler aydınlık, alçak yerler de karanlık içindedir. "Aya" (*An den Mond*) diye adlandırdığı bir şiirinde, Weimar'daki Ilm ırmağının çevrelediği fundalıklar ve dereler parlak ve sislidir. "Gölün üzerinde" (*Auf dem See*), en güzel parçalarından biridir.

Doğa betimlerine giren ve çeşitli durumlar dolayısıyla yazılmış Goethe'nin daha birçok duygulu şiirleri vardır ki, bunlar da insanlık duygularını övmektedir. Her biri Goethe'nin hayat görüşünü vermekte, hayatı büyük bir "bayram" saymakta ve bu bayram sevincini aşk ve şarapla arttırmaktadır. Böylece bu şiirler onu "anakreontik" türüne götürmüştür. *Amor*, *Venus* ve *Luna* gibi üstüremsi (mitolojik) kişiler, şiirlerine bu zamanda girmiş ve aslında olduğundan çok daha derin bir anlam almışlardır.

Goethe'de "anakreontik" tür ile "pastoral" tür birleşir. Onun önce "*Annette*" başlığı altında, 1767 yılında topladığı, sonra da "*Leipziger Liederbuch*" "Leipzig'in Şarkı Kitabı" adı altında, 1769 yılında çıkardığı şiirlerinde, bu türün çizgileri bellidir. Küçük tutkular, tutkulu oyunlar, tatlı bakışlar, küçük çapkınlıklar, okşamalar, bu biçimde en çok işlenen duygulardır. Derin bir anlam taşımayan bu şiirler, çok kez bir nükte ile biter. Birçoğunda da acıklı sesler vardır ki, bunları söylemek için geceleri, sisli havaları, alacakaranlıkları ele almıştır. "Güzel Gece" (*Die schöne Nacht*), "Ay Tanrısına" (*An Luna*), "Zifaf Gecesi" (*Brautnacht*), bu kitabın en güzel

şiiirleridir, hepsi de gene yaşanmış duygulardır. Katherina von Schönkopf'a (Kaethchen) olan aşkı burada ölümsüzlüğünü almış, bu kızla olan ilgisinin çeşitli hasamakları, mutluluk, hayal kırıklığı, coşkunluk ve acı, ezgilerini bulmuştur.

Goethe'de, duygulu şiirin, bir olayı alıp anlatan biçimi de "balad" dır. Goethe, balad biçimine özel bir ilgi göstermiştir. Burada da halk baladına dayanarak (*Volkshallade*), bu türde, epik, lirik ve dramatik öğeler henüz birbirinden ayrılmamış olduğundan, her türlü şiirin ana türünü görmüştür. Biçimler ne ölçüde birbirlerinden ayrı olurlarsa olsunlar, gene bir noktada birleşirler. Goethe, sönmiyen biçimlerin amaç ve araçlarına değil, yaratıcı hayal güçlerine önem veriyordu. Halk baladında ise çoktandır ortadan kalkmış, arı ruhlarla doğa güçlerini ezgileyen bir hava niteliği, onlarda, epik, dramatik öğelerin aynı zamanda kullanılması, Goethe'yi pek çok çekmişti. "*Faust*" unda Margarethe'ye söylettirdiği "Thule Kırallı" türküsü (*Der König in Thule*) ve "Balıkçı" (*Der Fischer*) ile "Peri Padişahı" (Erlkönig) adlı baladları, doğa üstü güçlerin insan alınıyazıları üzerindeki etkilerini işler. Bu güçler, insanların hayatlarına karışır, ya onlara kötülük, ya da yardım ederler. Buna karşılık "Menekşe" (*Das Veilchen*), bir balad olmaktan çok halk şiiri "Küçük Kırgülü" ne (*Heidenröslein*) daha yakındır. İsviçre Alplerinin Sankt Gotthard ve onun bulutlara yükselen felsefeleri, geçitleri, Goethe'nin ruhunda o büyük güce karşı bir özleyiş duyurmuş ve bunu "*Wilhelm Meisters Lehrjahre*" (Wilhelm Meister'in Çı-

raklık yılları) adlı romanına aldığı "*Mignon*" adlı baladında işlemiştir. Ama bu baladı ile gene aynı esere soktuğu "*Şarkıcı*" (*Der Sünger*), ötekilerin yanında daha durgun ve baladın kendisini vermekten çok, balad havasını iirleştirmiştir. "*Eckart Amica*" (*Der getreue Eckart*) ile "*llerin rakısı*" (*Der Totentanz*) adlı baladları da daha çok halk şarkılarına dayanır. "*Hazine Arayıcısı*" (*Der Schatzgrber*) 1798 yılı Balad Almanakı'nın en güzel örneklerindendir. "*Tanrı ile Hint Rakkasesi*" (*Der Gott und die Bayadere*) bir Hint masalını işler.

Goethe'nin znlemelerine (elejilerine), baladlarının bir ikinci türü diye bakılabilir. Bunlarda da geçmişin durumları, ya da olayları anlatan durulukta betimlenir ve böylece geçmiş, büyük bir ustalıkla canlanır. znlemelerin her biri, bütün inceliğiyle işlenmiş sanat tablolarıdır. Geciktirici anlar, bu şiirlerin ana durumunu veriyor. Tipik, lkselleştirilmiş olanın etkisinin gücünü arttırır. Duygulu öğeler de bu biçimin niteliğini verir. Coşkun pateik an, her birinde doruğu bulur. Bu doruk çok kez de başlangıç noktasıdır. Böylece bu türlü şiirler, Goethe'de, başlıbaşına bir hlm verir. Kitapta bunlardan ancak iki tanesi evrilebilmiş olan znlemeler, Goethe'nin "*Römische Elegien*" (Roma znlemeleri) başlığını verdiği bölüme girer.

Goethe'nin "*Vermischte Gedichte*" (Kartşık şiirler) ve "*Gott und Welt*" (Tanrı ile Dünya) adları altında çıkan felsefeli şiirler; düşüncelerimiz, özel olarak da doğa ile ruh, doğa ile sanat ve doğa ile tre arasındaki ilgileri işlemiştir. Doğa olaylarını işleten

iki büyük çark: ilerleyişlerle gerilemelerdir. Bunlar, her şeyi olduğu yerde durmaktan, tek biçimli kalmaktan korurlar, değişimleri sağlarlar. Çabalar, çırpınmalar, hep bunun içindir. Güç, ileriye atılmak ister. Doğanın bu büyük gücünü Goethe gençliğinde, Yunan üstüresinden esinli şiirlerinde ezginlemiştir. Dünya üstünlüğünü elde etmek için harcanan çabaların en yüksek amaçları parçaladığı görülür. "*Prometheus*" Zevs'in sonsuz dinginliğine karşılık ölümsüzlüğü, insanın bütün güciyle duyduğu coşkunu ve tutkunluğu gösterir; kendisini tanrı ile bir tutar. Biz, tanrıyı ancak doğa aracıyla tanırız. Var olan her şey, zorunlu olarak tanrının bir parçasıdır ve tanrı var olan biricik varlıktır. Bu görüşler sonra Goethe'de, Spinoza'yı okudukça güç bulduğu ve onun doğa hilgisini arttırdığı ölçüde o doğadaki büyük düzeni gördü. Goethe, kendisini de bütün ruh ve kafa yetenekleriyle birlikte gözlemliyerek doğanın bir parçası olarak alır. Zorunluklar, insanın varlığını geliştirir. Sanat yaratıcılığı da iç zorunluklarından doğar. "Tanrı içimizde yaratır!" Bunu kesin olarak bilemediğimiz halde, sezeriz; sanat eserinde en yüksek gerçeği söylemek isteriz. Bunun içindir ki sanat eserleri de doğa eserleri gibi aynı düzeni göstermelidir. Goethe, sanatçı, doğaya bağlanmasını, doğayı incelemesini benzetmesini ister; ama istediği, hiçbir seçim yapmadan doğayı olduğu gibi yeniden vermesi değil, ondan gerçek yasaları öğrenmesidir. Goethe için insan hayatı da, ona tam biçimini verdikten sonra insanı yükseltebilir; yeter ki önce kendi kendini yetiştirsin. Kişi, ancak durmadan bir çalışma, akla uygun bir hayat

biçimini ve sönmiyecek, yıkılmıyacak eserler yaratmakla olgunlaşabilir. Böylece Goethe, gençliğinin coşkunkuluklarını atlatmış, olgunlaşmış olduğu için, her şeyi daha açık, daha dengeli görmeğe başlamıştır. Şiirlerinde de o artık yalnız doğayı aramıyor, kişilerde yalnız kendilerine özgü olan öğeleri göstermiyor, öğelerin yarattığı kişilerin uyumlu gelişimini, güzelliğin, insanlığın töresel kurallarına göre çizmeğe çalışıyordu. Özgür dizelerle yazdığı "İnsand» tanrısal olan" (*Das Göttliche*) adlı şiirinde, düşüncelerini arı insanlık düşünceleriyle ortaya koymuştur. "İnsanlığın sınırları" (*Grenzen der Menschheit*) adındaki bir başka şiirinde de tanrısal olanın büyüklüğü karşısında, küçük yanlarını göstermektedir ve bu düşünce "Suların üstünde Ruhların Şarkısı" adlı şiirde (*Gesang der Geister über den Wassern*) ağır basmaktadır. Goethe'nin bu biçim şiirleri, şairin sanat güciyle ruh ve düşünce düzeyini en iyi verdiği, çeviride de en iyi belirdiği içindir ki kitabın başına alınmıştır.

Prof. Dr. Melâhat Özgü

SULAR ÜSTÜNDE RUHLARIN ŞARKISI

İnsanoğlunun ruhu
Bir damla suya benzer;
Düşer göklerden yere,
Yine yükselir göğe,
Tekrar toprağa iner,
Değişerek durmadan,
Mahkûm, yere inmeğe.

Bir ışık, pırıltı pırıl
Çağıldar yamaçlardan,
Sarp kayalar üstüne.
Tül tül uçar, dağılır.
Bulutla dalgalanır
Doruklar üzerinde.

Dalgalar köpürerek
Dağılır tüllenerek,
Yavaşça seslenerek,
Akar derinliklere.

Yalın, yalçın kayalar,
Bu inişi karşılar;
O köpürür korkarak

Ve basamak basamak
Varır sonsuz derine.

Çayırılı vâdileri
Dolaşır ovalarda;
Gezdirir, eğlendirir
Yıldız kümelerini
Suyun aynalarında.

Rüzgârdır dalgaların
En sevdiği âşıkı;
Rüzgârdır karıştırın
Köpüklü dalgaları.

Ey ruh, ey insan ruhu!
Akan sele benzersin.
Ey baht, insanın bahtı!
Esen yele benzersin!

KIŞIN HARZ YOLCULUĞU

Hafif kanadlariyle
Ağır sabah bulutları üstünde,
Avını araştıran
Bir kartal heybetiyle,
Süzülsün şarkılarım.

Çünkü bir Tanrı
Çizmiş yolunu
Herkesin ayrı.
Bu yoldan koşar
Amaca hızla
Talihi olan.

Ama kötü baht
Burkarsa kişinin kalbini;
Ve zalim bir makas
Keserse eğer
Talihin çelikten ipliğini;
İsyana kalkar o zaman boş yere,
Önüne çıkan engellere.

Vahşi bir hayvan.
İlerler korkunç çalılıklardan;
O varlıklı bahtlılarsa,

İnerler daha aşığılara,
Tuttukları serçelerle,
Çıkamazlar bataklardan.

Talih denen gerdunenin
Kolaydır gitmek peşinden.
Rahatı seven yığınlar da
Öylece yürür düz yollarda
Önderlerinin izinden.

Ama kimdir ırakta duran?
Kaybeder yolunu fundalarda;
Ve ardında yükselirken,
Birbirine giren çalılar,
Otlar dirilir yeniden.
Yutar onu ıssızlıklar.

Ah, devası zehir olan
Acıyı kimler
İyi eder?
İnsana fazla sevgisinden
Üstüne nefreti kim çeker?
Hakir görse de, hakir gören,
Sevgisi kendine yetmiyen,
Dünyada ancak kendini yer.

Elinde tuttuğun o sazda
Bir tatlı ses varsa eğer.
İşitilecek tanrıca;
Şenlendir onunla kalbini!

Gezdir dumanlı gözlerini
Bunca susuzlar yanında,
O çöldeki,
Binle sayılan pınarlarda,

Sen, sevinçler duyup yaratan,
O yaban avına çıkanları,
Takdis et bütün yol boyunca;
Genç kalbinin cesaretiyle
Sevinçli ölüm isteğiyle
Dağıt onlara bolluğundan.

Ve yardım et yıllar boyunca
Korunmak için çalışanlara,
İşlenen bütün haksızlıkların
Öcüne hasret duyanlara.

Ama yalnız, münzeviyi
Altın bulutlar içine sar!
Ey aşk, yoluna baş koyan
Islak saçını şairin
Çevrele o kış yeşilliğiyle
Güller tekrar açana kadar.

Onu sendin aydınlatan,
Şafaklarında meşalelerin,
Gecenin karanlık geçitlerinde.
Kimsesiz, ıssız kır yollarında
Onun kalbine sen gülerdin.
Ve renkler yüzen şafaklarla
Yüceye onu sen çekerdin.

Yakan, ısıran fırtınalarla
Seller dökölür kaynaklardan,
Göge yükselen dualarla.
Şükran sunağı onun'çün.
Benzer karlarla örtölü
O korku veren dağlara.

O dağ ki asırlar, uluslar,
Çelenklemiş doruğunu,
Sayısız ruhlarla sıra sıra.
Ve sen, bilinmez kalbinle
Sırla yüklü gözlerinle
Hayran bu geniş dünyaya;
Göğü sisliyen bulutlar içinden
Süzmedesin saltanatları,

Ve kardeşlerinin damarlarından
Sular durursun ölkeleri
Toprağa süzülen kanlarla.

KARTAL VE GÜVERCİN

Bir genç kartal açtı kanadlarını
Uçup avlanmak için;
Fakat avcının oku,
Kesince bir vuruşta sağ yanını,
Mersinler arasına düştü yuvarlanarak.
Ve tam üç uzun gün kıvrandı bu aciyle,
Debelendi durmadan;
Tam üç bitmiyen gece çırpındı kıvranarak.
Fakat sonunda yine.
Ondurdu yarasını
Her derde merhem olan yüce tabiat.
O zaman sürünerek çıktı çalılıklardan,
Davrandı uçmak için, fakat ah!
Kesikti bir kanadı.
O yakışık almıyan avlanma isteğiyle
Zorlukla kalkıyordu
Yerden yukarı,
Ve derin bir aciyle
Kaldı dereye yatan kayaların üstünde;
Bir an başucundaki meşeye doğru baktı;
Daldı göklere,
Bir damla yaşla doldu mağrur bakışı.
O an mersin dalları içinden, oynasarak
İki güvercin indi hışiltıyla yanına

Ve altın kumlarında, akan ırmağın
Gezmeğe başladılar
Sokulup biribirine.
Etrafa sevgiyle bakarken pembe gözler,
Yerdeki yas çeken kartalı gördüler;
Uçtu biri yakındaki bir çalı kümesine.
Ve memnun halinden, sokulgan bir merakla
Dostça baktı kartala.
Yaslısın dostum, dedi,
Fakat cesur ol.
Mesut olabilmek'çün sanki eksiğın mi var?
Seni yakan güneşten koruyan dal uçları
Onların sevinci de yetişmiyor mu sana?
Niçin sen, şu yumuşak yosunlar üstündeki
Şavkını batan günün
Basmıyorsun bağrına?
Sen, çiğleri içinden şu taze çiçeklerin
Yürür gezebilirsin;
Ormanda fundaların,
Artan bolluğundan
En uygun azığını seçebilirsin.
Dindirir içindeki büyük susuzluğu
Gümüş pınarlarda su.
Ey dost, gerçek mutluluk
Kanaattır, bil bunu.
Kim ki kanaatlıysa
Toktur nerede olsa.
Ey bilge, dedi kartal,
Ve ciddi, daha ciddi
Dalıp kendi içine,

Seslendi güvercine,
Ey ölümsüz bilgelik!
Bir güvercin gibisin
Dile gelince!

PROMETHEUS

Ört gözlerini, Zeus,
Tüten bulutlarla,
Ve çocuklar nasıl
Biçerse dikenleri.
Sen de çocuklar gibi
Oyna yüce dağlarla,
Meşeler, ağaçlarla.

Bana bırak bu yeri
Kulübem bana kalsın
Onu sen kurmadın ki,
Sen ocak başındaki
Bahtımı kıskanırsın.

Yok şu gökler altında
Sizlerden zavallısı
Benim'çün, ey Tanrılar!

Çünkü en ulunuzu
Göğe çıkan dualar,
Sunulan kurbanlarla
Besleyip durursunuz,
Yarı aç, zavalhca:
Hayal kuran deliler

**Ve bahtsız dilenciler,
Çocuklar olmayınca,
Belki mahvolurdunuz.**

**Vaktiyle bir çocukken,
Habersizdim her şeyden;
Şaşkın şaşkın güneşe
Bakar ve ağladıkça
Beni duyar sanırdım,
Onun da bir kalbi var,
Acır zavallılara,
Onlara dost tanırdım.**

**Kimdi koruyan beni
Zalim devlere karşı?
Başımı kurtaracak
Kölelikten, ölümden,
Yüceyi, en güzeli
Kuran sen değil miydin
Ey kalbde yanan ateş?
Canla, hayatla tüten
Ve gökteki huzura
Şükran sen değil miydin?**

**Seni saymak mı? Niçin?
Kestin mi acısını
Yükle ezilenlerin?
Dindirdin mi yaşını
Korkuya düşenlerin?
Beni örsünde döven**

Her Şeye kadir zaman,
Senden, benden de ulu,
O tek ölümsüz olan
Yüce kader değil mi?
Nefret mi?
Nefret mi etmiyelim
Yaşanaktan zannınca?
Çöle mi kaçmalıyım
Özlediğim rüyalar
Hakikat olmayınca?

Ben oturmuş yerimde
İnsan yaratıyorum
Döküp kendi şeklime.
Bir soy ki bana benzer,
Acıya, gözyaşına,
Zevke, sevince kadir;
Ve seni saymamakta
Bana eş, benimle bir.

İNSANLIĞIN SINIRLARI

Eğer o eski
Mübarek Tanrı,
Devrilip dönen
Bulutlar üstünden
Mutlu şimşekler
Serperse yere;
Kalbimde çocuksu
Bir bağ ve korku,
Öperim sarılıp
Eteklerini.

Çünkü bir insan
Mutlu Tanrılarla
Ölçmesin kendini.
Kalkıp yerinden
Değerse başıyla
Yıldızlı göklere,
Kurtulur ayağı
Bastığı topraktan
Eğlenir yel, bulut
Bu hevesiyle.

Fakat o, kemiği
Etiyle yigıtçe,

Durarak basarsa
Bu sağlam yapılı
Dünyanın böğrüne;
Yetişmez o zaman
Benzetmek kendini
Bir asma dalına
Yahut meşeye.

Nedir ayıran
Tanrıyı kişiden?
Sayısız dalgalar,
Durmadan değişen,
Ölümsüz bir akış:
Bir dalga kaldırır,
Bir dalga yok eder
Ve bizi batırır.

Küçücük bir çember
Sınırlar bu ömrü .
Sayısız nesiller
Durmadan dizilir
Daima varolan
Bu sonsuz zincire .

İNSANDA TANRISAL OLAN

Soylu gerek kişi
Sevmeli yardımcı.
Bütün varolan
Yaratıklardan
Bizi ayıran
Yalnız bu çünkü...

O tanınmıyan
Yalnız sezilen
Yüce Tanrılar
Varolsun hepsi!

Onları örnek
Almalı insan,
İnan yolunda
Örnek vermeli.

Çünkü bu doğa
Yoksun duygudan;
Aydınlatır gün
İyi kötüden
Ayrı tutmadan.
Ayla yıldızlar
İyilikler kadar
Zulmü alkışlar.

Esen yel, akan su
Gök gürültüsü
Ses verir onlara,
Hiç aman vermez.
Aşar baş üstünden
İyi, kötü gözetmez.

Bahtta da öyle tıpkı
Seçmez kalabalığı
Kimi suçsuz, sevimli
Bir çocuğun başına,
Kimi saçı dökülmüş
Bir suçlunun yoluna
Konar haber vermeden.

Ve genç, yaşlı hepimiz
Mutlu, sonsuz, ölümsüz
Yasalara uyarak
Bitirmek zorundayız
Hayat denen bu yolu,
Yalnızca insanoğlu
Başarır olacağı:
O seçer, ayırdeder
İyiliği kötüden,
Odur geçen bir ânı
Yalnız ölümsüz eden.

Ona özgüdür ancak
İyiliği ağırlamak,
Ceza vermek kötüye;
Kurtarmak, iyi etmek.

Yanlışa düşenleri
Doğruluğa yöneltmek.

Biz sayar, ağırlarız
İnsanlık ölçüsüyle
Ölümsüz varlıkları.
Küçüğünü koruyan ,
Doğruyu arzulayan,
Birer insan sayarız
Gökteki Tanrıları.

Ey soylu insanoğlu!
Yiğit ol, yardımcı ol!
Kur, yarat yorulmadan!

Sapmasın tuttuğun yol
Değerliden, doğrudan!
Hepimize örnek ol,
Mutlu varlıklar gibi.

KIRALIN DUASI

Sahibiyim bu dünyanın, beni sever
Emrimde olan asıller.
Sahibiyim bu dünyanın, severim ben
Emrettiğim asılleri kalbimden.
Ey Ulu Tanrı, yardım et ki
Hür saymayım kendimi ben de
Yücelikten, sevgiden!

İNSANIN DUYGUSU

Ey sonsuzlukta, göklerde duran
Tanrılar, Yüce Tanrılar!
Kara toprakta, yerde oturan
Bizlere güc verin, yürek verin!
Size bıraktık derin göklerin
Sonsuzluğunu, mutlu Tanrılar!

SUNU

Ey pencerenin önüne gelen
Balkonda duran tatlı kız.
Kara saçlı güzel kız, sen
Bu duruş, söyle boşuna mı?
Ah, benim'cün gelmiş olsan,
Açıp sürmeyi bıraksan içeri,
Ne kadar mutlu olurdum bilsen,
Nasıl sıçrardım hemen yukarı!

PORTAKAL

Görüyor musun, bir portakal
Sallanıyor henüz dalda;
Çok oldu geçeli mart ayı
Yeniden çiçekler açmada.

Yürüyorum ağaca doğru
Şöyle diyorum ona varınca:
Sen, ey güzel, olgun yemiş,
İçi tadla dolgun yemiş
Sallıyorum seni gelip yanına
Ah, düşsene kucağıma!

SAĞRAK

Oymalarla süslü, dolu bir sağrak
Tutuyordum sıkıp iki av'cumda
Tatlı bir şarapla doluydu içi
İçiyordum derdi kaygıyı bir yudumda.
Dururken Amor girdi ansızın
Ve akılsızlara acıyan bakışıyle
Gülümsedi bana gönülsüz haliyle:
"Dostum, dedi, daha hoş bir kadehim var
İçine ruhunu boşaltsan değer
Ne adarsın bana, bağışlarsam
Nektarla doldursam içini eğer?"

Ah nasıl, ne dostça tuttu sözünü!
O oldu aşk veren kalbine, Lida!
Hasretin yıllardır tüterken ruhumda.
Boynuna dolarken kolumu şimdi
Yalnız beni seven dudaklarından
Tadarken bu aşkın som içkisini
Şöyle seslenirdim kendime candan:

Hayır, Amor'dan başka tanrının
Olmadı böyle hoş, süslü kadehi:
Döğmedi bu şekli, Vulkanos'un
Madene anlamlar işliyen çekici.

Yaprakla örtülü tepelerde Lyaeus
En zeki ihtiyar kadınlarıyla
Tatlı içkileri öldürmek için
Salkımları seçip ezdirse bile
Böylesi bir içki yapamaz yine.

YAKINLIK

Sevgilim, bana sen çok kereler
Yabancı durursun, bilmem neden?
Kalabalık içinde olunca seninle
Bütün sevinçlerim kırılır birden
Ama karanlık sarınca bizi
Tanıırım yüzünü öpüşlerinden.

HER ŞEYİ TANRILAR VERİR

Tanrılar verir her Şeyi, ölümsüz Tanrılar
Sevdiklerine haznelerinden.
Bütün sevinçleri, sonsuz sevinçleri
Acıyı, ölümsüz acıyı birelden.

DOĞMAKTA OLAN DOLUN AYA

Bırakmak mı kasdın hemen beni?
Demin ne kadar yakındın bana.
Bulutlar sardı şimdi yüzünü
Ayrılıp gittin yanımdan hemen.

Ne kadar üzgünüm, farkettin bunu
Işıklı bakışın uçarken göğē;
Sevdiğim ne kadar uzak olsa da
İnandırdın beni sevildiğime.

Yücel öyleyse pırıl pırıl
Ey ışıklı yol, inanla!
Acıdan hızla çarpıyor kalbim
Geceler mutlu, baht üstü bir bahtla.

DORNBURG

Bahçe, dağ, erken saatte
Sis tüllerinden sıyrılınca;
Çiçekler istekli bekleyişlerle
Renkler içinde ışığa doyunca;

Bulutlar getiren gök tanrısı
Savaşa girince aydınlık günle;
Ve sisler dağıtan doğu rüzgârı
Mavi gök yolunu hazırlayınca,

O zaman gözlerin özleyiş dolu
Şükreder kalbin büyüğe, yüceye;
Kızartır ufku batarken güneş
Çepçevre altın ışıklarıyla.

EVRENİ CANLANDIRAN RUH

**Dağılın, dağılın dört yana
Bırakıp bu kutsal sofrayı!
Koşun sevinçle ırağa, yakına,
Bütüne varın, doldurun dünyayı!**

**Gezdiren sizsiniz uzaylarda
Rüyasını mutlu tanrıların
Doldurun balkıyan ışıkla yeniden
Aydın ülkesini yıldızların.**

**Koşun akan yıldızlar gibi
Uzağa, durmadan daha uzağa!
Sayısız güneşler, burçlar içinden
Ulaştın yolunuz sonsuz ışığa!**

**Henüz doğmamış dünyalarda
Kavrayın varlığı yaratırcasına;
Her şeye can veren tanrılar gibi
Gökler içinde uçarcasına;**

**Katın önünüze, kanad vurarak
O nurlu çiçek tarhlarını
Bezeyin ölümsüz biçimle bir bir
Göklerin taşını, toprağını.**

Her şey tanrıca bir yürekle
Aşmak diler varlıkta her şeyi
Su yeşertmek ister kara toprağı
Akar, canlandırır cansız taneyi.

Durma bilmiyen bir mutlu savaşıla
Islak karanlığı dağıtır gece
Parıldar o cennet ülkeleri
Göklerde görkem içinde binlerce.

Nasıl atılır görmeğe ışığı
Bu ölçülere sığmıyan kârvan
Ve siz, ilk çifti bu varlığın,
Mutlu çimenler üstünde yatan.

Bir sonsuz atılış biter az sonra
Varıp bir değişen bakışın önüne
Ve şükrederek karşılar hayat
Dönünce bütünden gelenler bütüne.

DEĞİŞMEDEKİ DEVAM

Ah, yalnız, yalnız bir saat
Dursaydı bu mutlu ân geçmeden!
Döküyor çiçeği dalından rüzgâr
Akan seller gibi toprağa şimdiden.

Sevineyim mi yeşeren rengine
Gölgesinde oturduğum ağacın?
Sarı yaprağını dökcek yine
Esen güz rüzgârı onun da yarın.

Canın taze yemişler mi çekmede
Hissene düşeni gecikmeden der!
Kimisi dallarda olgunlaşırken
Kimisi toprakta filiz verirler.

Değişir zamanla bu güzel vâdi
Yağmurlar yeniden başlayınca.
Ah, iki kere nasip olmuyor
Bir ırmakta yüzmek insanoğluna!

Değişmedesin sen kendin bile,
Bu durağ dağlar, kayalar önünde,
Değişir durmadan bakışların da
Gördüğün saraylar, yapılar önünde.

Kuruyup gitti, bir zamanlar
Öpüşe öpüşe canlanan dudaklar;
Kurudu, yalçın kayalıklarda
Koşan geyiklerle ölçüşen sular.

Hepsi, ah hepsi bir başka şimdi
O kımıldanan omuzlar, beller,
O birer birer sevdiklerini
Arzularla okşayan eller.

Ne varsa senin adınla anılan
Kaldığın yerlerde bir zamanlar,
Bir dalga gibi gelip geçtiler
Her şey aslına dönmede tekrar.

Her başlıyanı, sona gelenle
Sen de birleştir yorulmadan,
Ve çevrendeki eşyadan hızlı
Sen de gelip geç durmadan.

Şükret Müz'lerin armağanına,
Ölümsüz olanı sundular sana.
Onlardır çizen anlamı kalbine
Ve o değişmiyen izi ruhuna.

BULUTLARIN VAR

Bulutların var, rahman Tanrıçe
Gizlemek için günahları.
Onları bahtın pençelerinden
Kurtarırsın sen, alır gidersin.

Denizler üstünden, dağlar üstünden,
Dilediğin yere, bildiğin gibi,
Esen rüzgârların kanadlarında.
Bir aydın bilgesin, yarını bilir,
Geçmiş senin için geçmiş değildir.

Geceye canveren ışığın gibi,
Arzı ışığınla sarışın gibi
Üstündedir gözün sevdiklerinin.
Ah, koru, ellerim kan akıtmasın.

Kan, huzur, mutluluk getirmez bize,
Gözetler zihninde şom saatleri
O bahtsız, dileksiz kan akıtanın,
Çıkamaz yüreğinden korkular, asla..

Çünkü ölümsüzler sever insanı,
İnsanın çeşitli, öz soylarını;

**Severler geçici ömründe, ona
Tanrıların sonsuz gök ülkesini,
Gökleri görmenin som sevincini
Bir ân tatsın diye gün bırakmayı.**

PARK'LARIN ŞARKISI

Korkmalı Tanrılardan
Her zaman insan soyu!
Eğemenlik onların
Ölümsüz ellerinde,
Ve kullanırlar onu
İsteklerine göre.

İki kat korkmalıdır
Onların yücelttiği!
Hazırdır bulutların,
Kayaların üstünde,
İskemleler altından
Sofraların önünde.

Kavga çıkarsa eğer
Dökülür davetliler
Rezil ve mahçup hepsi
Kollarına gecenin;
Karanlıkta ve bağlı
Bekleşirler boş yere
Hükmünü adaletin.

Ama kalırlar hepsi
Altın sofralarında,
Ölümsüz zevklerinde.

Dolaşırlar durmadan
Bir dağdan öbür dağa :
Uçurumun bağından
Boğulan Titanların
Solukları yükselir,
Kurban kokusu gibi
Bir hafif koku gelir.

Ve çevirir ulular
Kutlu bakışlarını
İnsan nesillerinden;
Görmek de istemezler
Vaktiyle sevdikleri
Torunlarda atanın
Yaşıyan izlerini.

Böyle şakırdı Park'lar
Karanlık mağralarda;
Dinler ihtiyar sürgün
Şarkıları ve kurar
Bir bir çocuklarını
Başını sallıyarak.

LIED'LER

YABAN GÜLÜ

Bir çocuk, küçük, küçücük bir gül
Bir nazlı gül gördü kırdada;
Doğan gün kadar güzeldi,
Yaklaştı koşup yanına
Baktı gülen gözleriyle.
Küçük, küçücük, pembecik gül
Bir küçük gül kırlarda.

Çocuk, dererim seni, dedi
Kırlardaki nazlı güle;
Gül de ona cevap verdi;
Batırırım dikenimi
Kalır sızısı elinde,
Katlanamam bu acıya,
Küçük, küçücük, pembecik gül
Bir küçük gül kırlarda.

Ama çocuk derdi yine
Kırlardaki küçük gülü;
Gül batırdı dikenini
Ah'larına hiç bakmadan
O katlandı acısına.
Küçük, küçücük, pembecik gül
Bir küçük gül kırlarda.

CHRISTEL

Neşesiz olurum yalnızken çoğu
Sanki bir ağırlık çöker kanıma
Yanına varınca Christel'im
Her şey yeniden girer yoluna.

Kâh şurda, kâh burda görürüm onu
Ama anlıyamam ne olduğunu;
Ne zaman, nerede, nasıl ve niçin
Gider hoşuma o, bilemem bunu.

Kömür gibidir şeytan gözleri
Üstündeki siyah kaşlar;
Yalnız bir kerecik baksam onlara
Her bakış yeniden içimi açar.

Kimde var bu ağız, böyle sevimli
Bu yanaklar, yuvarlakçık aşktan
Başka her yeri de yanağı gibi
Doyamaz gözler seyrine bakmaktan.

Kimi bırakınca sarmaya kendini
Gülerek sevinçle oynarken,
Gözlerinde her şey öyle döner ki
Ancak o zaman yaşarım gerçekten

Ve başı dönünce, ısınınca da
Onu kollarıma alır sallarım,
Kucaklarım basıp bağırma onu,
Kendimi yedi kat gökte sanırım.

Aşk dolu gözlerle bana bakınca
Ve unutulunca ne varsa her şeyi;
Onu sevgiyle göğsüme basınca
Öpüşe boğunca gereği gibi;

Ta tepemden tırnağ'na kadar
Bir alev geçer vücudumdan;
Sanki en zayıf, en güçlü ben olur
Hem sevinç, hem acı duyarım o zaman.

İsterim her şeyin daha çoğunu
Artık uzun gelmez saatler bana;
Hele hiç korku duymam içimde
Gece de alırsa beni yanına.

Ahkoysam derim onu bir kere
Ödesem bu zevkin kefarecini;
Ve duyduğum acı bitmese eğer
İsterim göğsünde can vermeyi.

İMANA GELEN KIZ

Kızıl parıltısında akşamın
Sessiz yürüyorum orman boyunca;
Damon üflüyor kavalını
Yankılar yapıyor kayalıklarda
Lâ, lâ, lâ!

Ah, çekti beni de kendine doğru
Öyle hoş tatlı öptü ki yüzümü.
Üfle, üfle dedim kavalını,
Ne iyi çocuktu, tuttu sözümü.
Lâ, lâ, lâ!

Ama kaçtı bütün rahatım artık
Sevincim, neşem gitti elden.
Kulaklarımda, hâlâ bugün de
O tatlı nağme bana seslenen.
Lâ, lâ, lâ! Le rallâ! ve ilh...

KURTULUŞ

Sevdiğim güzel aldatınca beni
Düşman kesildim her sevince
Varıp bir akan ırmağa koştum
Akan su yürüyüp gitti önümce.

Sessiz, umutsuz kaldım ayakta
Başım, bakışım sarhoş gibiydi;
Suya düşecektim hemen nerdeyse
Dönüyordu her şey çevremde sanki

Ansızın çağıran bir ses işittim
Döndürdüm geriye bakışımı,
Büyüliyen, tatlı bir sesteki gelen
“Dikkat et ki ırmak derin” diyordu.

Bir alev geçti damarlarımdan
Baktım bir sevimli kızcağız bu;
Adını sorunca “Kaetchen’im” dedi,
“Güzel Kaetchen, dedim, sen ne duygulu

Ne iyi bir kızsın, kurtardın beni
Bütün hayatımı borçluyum sana;
Ama yetişmez bu bana ettiğin
Benim ol, en güzel bahtı sun bana.”

Sonra anlatınca çektiğim derdi
Eğdi gözlerini tatlı tatlı;
Ben öptüm onu, o öptü beni
Bir daha anmadım ölüm adını.

MÜZ'LERİN OĞLU

Gezer tozarım ormanda, kırdâ
Bir şarkı tutturup ıslık çalarak
Kâh şu belde, kâh şu yârda.
Ölçülüdür her sevincim
Denkçe düşer her ne yapsam
İçimdedir ölçü benim.

Hiç beklemem hemen hemen
İlk çiçeği bahçelerde
İlk açan goncayı dalda.
Alkış tutar bana hepsi
Ben şarkıma başlayınca
Aynı düşü şakırım hep
Hava tekrar kışlayınca.

Enine boyuna şakırım
Karın buzun ölçüsünce
Karlı dağlar çiçeklenir
Benim sesim ünleyince
Bu çiçekler de kaybolur.
Yüce dağlar renklenince.

Ve canlandırırm hepsini
Taze söğütler altında

SEÇME ŞİİRLER

Toplu gençlere rastlayınca
Suratsızlar böbürlenir.
Mağrur kızlar dile gelir.
Benim şarkım duyulunca.

Sizsiniz koşturan uçasıya
Dereler, dağlar boyunca.
Çekip sürüyen âşıkları
Sizler, sevimli, tatlı peri'ler.
Söyleyin, ne zaman sevdiğimi
Saracağım ben doyasıya?

BULDUĞUM ÇİÇEK

Şöyle bir gezmek için
Kırlara çıkmıştım
Bir şey aramak değil
Dolaşmaktı maksadım.

Yerde bir çiçek gördüm
Kuytuya gizlenmişti;
Yıldızlar kadar güzel
Gözlerde şavk gibiydi.

Derip geçmek isterken
Şöyle dedi usulca:
"Ne geçecek eline
Yapracığım solunca?"

Oyup yavaşça yeri
Çıkardım kökleriyle;
Taşdım incitmeden
Evimdeki bahçeye.

Bir sessiz köşe bulup
Diktim gene toprağa;
Yaşıyor o gün bugün
Hâlâ çiçek açmada.

EŞİ EŞİNE

**Bir küçük çadır çiçeği
Eşip yavaşça yerini
Filiz vermiş erkenden
Açmış çiçeklerini.**

**Bir arıcık çıktı derken
Emdi yaklaşp balını;
Dedim, mutlak bu ikisi
Birbirlerinin olmalı.**

KARŞILIKLI DANS ŞARKISI

KAYITSIZLAR

Ey güzel, gel benimle, birlikte dansedelim
Dansetmektir yaraşan bayram gününde;
Sevgilim değilsen de olabilirsin
Olmamaksa kararın, biz yine dansedelim;
Ey güzel, gel benimle, dansedelim birlikte,
Danstır güzelleştiren bayramları, sevgilim.

NÂZIKLER

Sensiz, ey sevdiğim, en güzel bayram nedir?
Sensiz, ey güzelim, dansetmek nedir?
Eğer sevgilim değilsen, dansetmek de istemem
Ama sevdiğim olursan, yaşamak da sevinçtir.
Ey sevdiğim, sensiz sensiz en güzel bayram?
Ey güzelim sen olmazsan, dansetmek nedir?

KAYITSIZLAR

Bırak sevişsin onlar, gel seninle dansedelim
Sevinç verniyen sevgi, engeldir bu oyuna.
Halka olup sevinçle dolanalım, dönelim
Gidiyor başkaları gölgelenen ormana;

Bırak sevişsin onlar, gel seninle dansedelim
Neşe vermiyen sevgi, engeldir bu oyuna.

NÂZİKLER

Bırak, dansetsin onlar, gel gezelim seninle
Gezmek de en tanrısal dans demektir aşk için;
Karşıda aşk tanrısı duyar bu şarkıları
Öcalmaksa kararı gecikmez alır hemen;
Bırak dansetsin onlar, gel gezelim seninle
Gezmek de en tanrısal dans demektir aşk için.

KURUNTU

Oynuyor ileri geri
Komşu kızının perdesi
Belki bilmek istediği
Evde miyim değil mi.

Sorar şüphesiz kendine
Kıskanç mıyım hâlâ diye;
İçimi sabahtan beri
Yiyor muyum biteviye.

Ama bu güzel kızcağz
Duymadı bunların birini;
Anladım, akşam veliydi
Kımıldatan perdeyi .

HARB İLÂNI

Ah, köydeki kızlar gibi
Ben de güzel olsam eğer;
Hepsi kırmızı kurdeleli
Sarı renkte şapka giyer.

Güzelliğine inanmak
Hak sanırdım ben herkese
Gene de yazık ki inandım
Şehirdeki genç prense.

Birlikte gelir sevinçler
Bahar günleri gelince;
Sevdiğimi fakat köyden
Gelen kızlar kaptı yine.

Elbisemi, endamımı
Düzelttim vakit geçmeden ;
Uzayıverdi hemen boyum
Hoşnudum bol eteğimden.

Şapkam benim de sarı renkte
Kar gibi beyaz ceketim;
Çiçek açan tirfilleri
Ben de beraber biçerim.

El eder bana hemence
O istekli apkın oğlan;
Bir güzelini seçince
Yığınla kız arasından.

Yürürüm yanında utançla
Ama tanımaz henüz beni;
Okşayıp sıkar yanağımı
Bakıp süzer gözlerini.

Ey köy kızı, harb açıyor
Şehir güzeli yine size;
Kazanacak bu savaşı
Kim daha çok çekiciyse.

HER KILIKTAKİ ÂŞIK

Çevik, oynak, tazecik
Bir balık olmak isterdim;
Avlamaya gelsen beni
Hemen kaçıp gitmezdim;
Çevik, oynak, tazecik
Bir balık olmak isterdim.

Bir at olmak isterdim
Değerim olurdu gözünde;
Ah, araban olsaydım
Seni rahat taşıyaydım;
Değerim olurdu gözünde.

Sana ay ay ödenen
Altın olmak isterdim;
Beni harcasan bile
Koşup sana gelirdim;
Sana ay ay ödenen
Altın olmak isterdim.

Her dem taze sevgiyle
Sadık olmak isterdim;
Asla çıkmaz yolculuğa
Sana neler vaadederdim,

Her dem taze sevgiyle
Sadık olmak isterdim.

Soğuk, kırışık yüzüyle
İhtiyar olmak isterdim;
Beni reddetsen bile
Hiç şikâyet etmezdim.
Soğuk, kırışık yüzüyle
İhtiyar olmak isterdim.

Eğer bir maymun olsaydım
Eğlendirici, sevinçli,
Muhiplikler yapardım
Bir şey kırsa neşeni;
Eğer bir maymun olsaydım
Eğlendirici, sevinçli,

Bir koyun gibi iyi kalbli
Arslan yürekli olsaydım;
Vaşak kadar keskin gözlü
Tilki kadar hileci;
Bir koyun gibi iyi kalbli
Arslan yürekli olsaydım.

Ne kazansam hepsini
Verir, bağışlardım sana;
Bağışlardım kendimi de
Kıral gibi ihsanımla;
Ne kazansam hepsini
Verir, bağışlardım sana.

Ama nasılsam öyleyim
Kabulet beni böylece;
Daha iyisini dilersem
Kes hazırlat ölçe biç;
Ama nasılsam öyleyim
Kabulet beni böylece.

BİR MEYDANDA ÇEŞİTLİ DUYGULAR

KIZ

Az önce burda gördüm onu
Bilmem bana ne hal oldu?
Allahım o ne hoş bakış!
İlerliyor bana doğru
Çekildim yoldan utanıp
Döndüm geriye tekrardan;
Dalıp şaşırdım yolumu
Ey ağaçlar! Ey kayalar!
Gizleyin güzel bahtımı,
Gizleyin sevinç duygumu!

OĞLAN

Burda bulmam gerek onu
Bir göründü de kayboldu;
İzledim onu gözlerimle
Yürüyordu bana doğru;
Ama kızardı birdenbire
Döndü hemence geriye,
Bu bir hayal, bir düşün mü?
Ey kayalar! Ey ağaçlar!
Bulun bana sevdiğimi!
Bulun o güzel talihi!

SEVDALI

Burada. ağladım gizlice
Mutsuz, yalnız talihime
Dert yanarak doğan güne,
Beni bilmiyen kalabalıktan
Çekildim bir kıyıcığa,
Koştum sessiz bir köşeye.
Ey sevdiğim, ey güzel ruh
Çektiğim acıyı söyleme:
Gizle bütün bakışlardan
Güzel bahtını söyleme!

AVCI

Sevindiriyor kalbimi
Bugün vurduğum çifte av.
Bu beklenmez büyük talih.
Bizim sadık uşak yine
Yüklenmiş avı, ördekleri
Dönüyor sessiz sessiz eve.
Hepsi burada yakalanmada,
Av kuşları sallanmada,
Yaşasın bütün avcılar,
Yaşasın avcı talihi!

GÜZEL GECE

Zevkle oturdüğüm kulübeciği
Bir gece bırakıp çıkmıştım yola;
Yürüyüp gittim ormanda sessiz
Karanlıktı çevrem, kimsesiz, tenhâ.

Rüzgâr doğuşunu haber vermede
Meşeler, çalılar, içinden ayın;
Günlük kokuları serpmeye yere
Yeşeren dalları kayınların.

Ne kadar, ne kadar sevinçli içim
Bu güzel gecenin serinliğinde
Ne varsa kişiyi bahtlı eden
Tattım bu orman sessizliğinde.

Kavranılmıyor kolay kolay
Bu sevinç günü, fakat Tanrım
Tek sevdiğimi verirsen bana
Böyle bin gece bağışlarım.

UZAKLIĞIN VERDİĞİ MUTLULUK

Kutsal bahtı iç, ey delikanlı,
Hayaliyle doldur her akşam rüyanı
Sevdiğin gözlerin nuriyle günlerce!
Yoktur âşık için daha güzeli
Yüceleşir baht, güzelleşir talih
Kişi sevdiğinden uzak düşünce.

Ölümsüz gücler, uzaylar, zaman
Akan büyü gibi yıldızlardan
Yavaşça sessizlik verir kalbe.
Yumuşar içimde duygular
Kalbim hafifler gittikçe
Durmadan artar artar sevincim.

Nerede olsam unutamam onu
Yerim ekmeyimi yine sessizce,
Ruhum hürriyetle, sevinçle dolu.
Farkedilmiyen bir büyülenme
Bir tapınmaya döndürür aşkı
Sürükler, coşturur içimi coşgu.

Güzellikler içinde gökyüzü
Güneşle açılıp aydınlanınca;
Havada en hafif bulutlar bile
Ölçülmez kalbi saran umutla
Ve korku duymadan, kıskanmadan
Severim onu ölmeyen aşkla.

AY TANRIÇASINA

İlk ışığın kızkardeşi sensin
Yas giyinmiş inceliğin timsali;
Sisler, gümüşten ürperişlerle
Çerçeveler yüzündeki hali.

Uyandırır hafif adımların
Göçüp gitmiş yash ruhlari
Gündüzün kapalı mağralarda.
Beni ve gece uçşan kuşları.

Aranarak kucaklar bakışın
Geniş uzayları boyh boyunca
Beni de yücelen katına al
Bu bahtı coşkun hulyama bağışla.

Yolunu kaybeden âşık prensi
İlet sevinç veren sessizliğinle;
Görsün sevdiğinin gecelerini
O billûr parmaklıklar ardında.

Bir temaşadır hafifleten
Ayrılıkların verdiği acıyı,
Biriktiriyorum ışığını ben de
Bilemekteyin bakışlarımı.

Çıplak vücutların çevresinde
Daha pırıl pırıl her şey şimdi
Beni de çekiyor. ışığın vaktiyle
Seni yere çeken o çoban gibi.

ZİFAF GECEŚİ

Gürültüden uzak, gelin odasında
Büzülmüş titriyor aşk tanrısı;
Bozmasın kutsal yatağın barışını
Davetlilerin hilesi, azıtması.

Bir soluk altın alevi yanmada
Esrarlı, kutsal bir parıltıyla;
Bu zevki hakkiyle tadınız diye
Tütsü dumanları dolmuş odaya.

Çarpıyor kalbin saat vurdukça
Gürültüsü içinde davetlilerin;
Bir güzel sükûtle teslim olacak
Dudaklara bakıp yanıyor için.

Her şeyi bitirip atılmadasın
Bu tapınağa girmek'çün onunla;
Bekçinin elinde tuttuğu ışık
Bir kandil gibi ufalmada.

Nasıl titriyor sayısız öpüşünle
Göğsü, dolgun yüzü sevdiğinin;
Sertliği, titretir kalbi korkuyla
Çünkü bir görevdir cesaretin.

Soymak için onu, yardımı Amor'un.
Hiç kalır senin acelen yanında;
Sonra da sımsıkı yumar gözünü
Alçak gönülle hoşluklarla.

İLK KAYIP

Ah, o geçen güzel günleri
İlk günlerini ilk aşkın,
Ah, o günlerin tek saatini
Kim getirir bana bir daha geri?

Kendi ellerimle deştim, yaramı
Durmadan artan şikâyetimle
Tutuyorum kayıp bahtımın yasını.
Ah, kim getirir bir daha geri
O unutulmaz, tatlı günleri?

HATIRLAYIŞ

Asmalar yeniden çiçeklenince
Köpük köpük olur şarap fıçıda;
Gül dalı kızarıp renklenince
Ne hal olur bana bilemem bunu.

Sıcak yaşlar akar yanaklarımdan
Ne yapmamış olsam, yahut ne yapsam
Bir alev akar damarlarımdan
Duyarım kalbimin tutuştuğunu.

Aklımı başıma devşirince de
Şöyle söylenirim kendi kendime:
Bir zaman, o güzel günlerde Doris
Benim için böyle yanıp durmuştu.

SEVGİLİNİN YAKINLIĞI

Seni hatırlarım, sulara günün
Şavkı vurunca
Seni hatırlarım, dalgalara ay
Işık verince.
Seni görür gözüm, uzak yolların
Tozu kalkarken,
Derin gecelerde, dağ yollarında
Yolcu titrerken.

Seni işitirim, boğuk seslerle
Su yükselince
Kırda sessizliği dinlerim gece
Her şey susunca

Uzakta da olsan, ben yanıdayım,
Sen yanımdasın.
Gün söner, yıldızlar ışıır gökte, ah!
Burda olsaydın!

HAL

Doğ, ey görkemli güneş!
Umduğum, gelmek peşinden
Her şey bir haber senden!

Güller gülü sen olursun
Bahçeler içine doğunca
Leylâklar leylâğı sen!

Sen raksına başlayınca
Çevrende döner dururlar
Oyuna kalkan yıldızlar,
Gece karanlık basınca da
O çağırıcı aydınlığı
Sen verirsin doğan aya.

Sevimlisin, gülümsersin
Yıldız, çiçek, gökteki ay
Seni ağırlar saygıyla.

Bana da böyle ol, ey güneş!
Büyük günleri yaratan sensin!
Ölümsüzlükler ve hayat sensin!

UZAKTAKİ SEVGİLİYE

Seni yitirdiğim, söyle gerçek mi?
Ey güzel, bırakıp beni gittin mi?
Her şarkı, her söz kulaklarımda
Hâlâ bugün gibi cınlayıp durmada.

Bir yolcu nasıl bakışlariyle
Delmeye çalışırsa uzayları,
Nasıl keşf için uğraşırsa
Havada gizlice şakıyan kuşları,

Öyle aranıyor gözlerim durmadan
Tarlayı, çalıyı, ormanı tekrar;
Ey güzel sevdiğim, dön artık bana!
Seni çağırıyor söylediğim şarkılar!

IRMAK KIYISINDA

Akınız, sevdiğim güzel şarkılar
Unutulmanın enginlerine!
Ne aşka düşen delikanlılar
Ne bahar çağına ulaşan kızlar,
Söyliyecek sizi bir daha yine.

Sevdiklerimi şakımuştınız
Şimdi alayda o sadakatimle;
Akan su üstüne yazılmıştınız,
Sular sizi de taşıyor engine.

SEVİNÇLER

Bir yusufcuk kaynağın başında
Uçup uçup kanad çırpıda
Eğliyor beni saatlerdir.
Koyula açıla dönüyor rengi,
Değişip duruyor bukalemun gibi,
Bir an yeşilse, bir an kırmızı,
Bi ran kırmızıysa, bir an mavi.
Ah, yaklaşıp, hemen yanına
Baksam bu güzel renk oyununa!
Bir ıslık sesiyle uçuyor, durmuyor;
Arada yavaşça iniyor çayıra,
Yakaladım işte, karşımda duruyor.
Bakıyorum ona dikkatle şimdi,
Bir gamlı, koyuca mavi rengi var;
Sen de bölürsün her sevincini
Bu kanad çırpan yusufcuk gibi.

DEĞİŞMELER

Akan su pırıl pırıl, uzandım çakıllara,
Uzattım kollarımı yaklaşan dalgalara,
İstekle dolduruyor kalbimi cíveleri;
Alıyor sürüklüyor kayıdsız akan suya,
Bir daha okşuyor her gelen dalga beni
Tadıyorum böylece değişen sevinçleri.

Fakat ne acı kader, bölüyorsun boş yere
Sevdiğin güzel seni artık unuttu diye
Geçip giden bu ömrün tatlı saatlerini
Ah, o güzel günleri çağır, yine geriye!
İkinci sevdiğinin dudağındaki o tad
İlk tattığın öpüşün üstündür lezzetine.

BAĞRA BASIŞ

Ah, ne olmalı isteği insanın?
Durmak mı daha hoş, yoksa değil mi?
Her şeyi, her şeyi istemeli mi?
Sürüklenip gitmek daha güzel mi?

Bir yuvacık mı kurmalı başına?
Çadırlarda mı geçmeli ömrü?
Güvenmeli mi dağ başlarına?
Titretirken kader doruğu, beli!

Dünyada her şey uymaz herkese
Kendi çaresine bakmalı kişi.
Kalacağı yeri seçmeli kendi,
Bir gün de durursa düşmemeli.

DURGUN DENİZ

Derin bir sessizlik içinde su,
Dinleniyor durgun deniz;
Gemici bakıyor korkuyla
Çevresindeki engine sessiz;
Esmiyor rüzgâr hiçbir yandan
Bir acı ölüm sessizliği;
Kımıldamıyor hiçbir dalga,
Ürperme veren uzaklıklardan.

MUTLU DENİZ YOLCULUĞU

Dağılıyor sisler
Aydınlandı gökyüzü,
Çözdü korkunç bağlarını
Aeolus, yel tanrısı;
Uğulduyor rüzgâr
Çabalıyor gemici,
Çabuk! Çabuk! İleri!
Köpürüyor dalgalar
Ufuklar yakın,
İşte kıyı belirdi!

KAVUŞMA VE AYRILIŞ

Duracaktı kalbim, binmeli hemen ata
Atladım bu ateş içe düşünce;
Akşam, kollarında sallarken yeri,
Dağlardan aşağı inerken gece.

Sislerden tüllere bürünmüş meşeler
Devlere benziyordu karşımda;
Karanlık, sıklaşan çalılar içinde
Sayısız gözlerle bana bakmada.

Neşesiz, yaşlı gülüyordu ay
Gökteki bir bulut doruğu üstünden
Kanad kanad uçan hafif bir rüzgâr
Kulağımda korkunç bir sestî derinden.
Siyah hayaletler sardı geceyi
Ama kalbim gücle cesaret dolu;
Ateşti dolaşan damarlarımda,
İçim bu tutuşan korla duygulu.

Sen çıktın o anda, tatlı bir sevinç
Aktı gözlerinden içime sessizce;
Yanımdaydım bütün kalbimle artık,
Senindi her şeyim, seni görünce.

Çevremde uçuşan gülrengi baharın
Pembe tüllerle sarmıştı yüzünü;

Benim'çün ne büyük bahttı bu, Allahım!
Umsam da görmeğe lâıyk mıydım bugünü?

Fakat ah, daha ay balkırken ufukta
Sızlattı kalbimi ayrılık acısı:
Tanrım, ne tattı o dudaklarında
Ne acıydı derin bakışındaki sızı!

Yürüdüm, sen durmuş, gözlerin yerde,
Baktın ardımdan ağlamış gözlerle;
Allahım, ne büyük bahttı sevmek!
Ve sevmek ne büyük bir bahttı hele!

TAZE AŞK, TAZE HAYAT

Kalbim. ey kalbim, nedir bunun sonu?
Kimdir kıran böyle sevincini?
Değişti yaşaman, değişti günün
Tanıyamaz oldum artık yüzünü.

Göçtü ne varsa, neyi sevdinse,
Geçti kalbindeki tasalar bile;
Kalmadı rahatı, kesildi gücün
Ey kalb, neyledin, sevinci yine?

Gençliğin o bahar çiçekleri
O kuvvet, o soydan güzellik;
Aşkla, sevgiyle dolu bakışlar
Bağlıyamaz mı oldu seni?

Dileğim kaçmak, kaçmak hepsinden,
Uzaklaşarak cesaretimle;
Ah, alın beni bir an için
Sevgiye yöneltin yolumu yine!

Bağlıyor beni istemesen de
Bir açık saçık sevimli kız;
O kopmıyan, koparılmıyan
Sevginin büyülü bağlariyle.

Mahkûmum sihirli çevresinde
Yaşayıp gitmeye onun ömrünü;
Ah, ne kadar değişti her şey!
Ey aşk! Ey aşk! Kapama yolumu!

BELİNDEN'E

Niçin sürüklüyorsun beni durmadan
O güzelliğe, güzellik içinde?
Ben, kaygısız genç, ne mutluydum bir za-
man
O ıssız, yalnız gecelerimde.

Kapanır odama girip sessizce
Uzanırdım ayışığında
Sarınır ürperten tülüne ayın
Gecenin alacakaranlığında.

Görürdüm o altın saatler içinde
Katıksız sevincin düşünü,
Kalbimin en derin yerinde duyardım
Yüzünün sevimli görünüşünü.

Ben miyim, pırıl pırıl ışıklar içinde
Oyun geceleri oturan önüne?
O dayanılmaz dostlarınla diz dize
Karşına aldığın ben miyim yine?

Çiçekler benim'çin yine sevimli
Ama o kırlarda açanlar değil;
Sen neredaysen orda sevgi, ey melek!
Güzellik, neredaysen orda, bunu bil.

MAYIS ŞARKISI

Güneş pırl pırl gökte
Kırlarda sevinç kanad kanad!
Nasıl bakıyor ışıklar içinde
Çevremde bütün doğa, bak!

Fıskırıyor, tomur tomur
Çiçekler her dal ucundan;
Çağılıyor şarkı, şarkı
Sık dalların avucundan.

Yalnız sevinç, yalnız sevinç
Dolduran bütün göğüsleri.
Ey aydın gün! Ey dünya!
Ey tatlı gün! Ey talih!

Ve sen, Ey aşk! Ey sevgili!
Ne kadar, ne kadar güzelsin!
Seher vakti yücelerden
Doğan günlere bedelsin.

Sensin yalnız mutlu kılan
Taze açılan toprağı;
Yaşama tüten çiçeklerde
Yaşama dolu varlığı.

Ey güzel kız, güzel kız
Nasıl, nasıl sevdim seni!
Bakışın ne hoş, ne tatlı!
Sen de öyle gördün beni.

Esen yelleri, şarkıları
Yürekten böyle sarar kuşlar
Güneşle açan çiçekler de
Gökleri sevgiyle karşılar.

Bütün içimle, ateşimle
Nasıl bağlandıysam sana;
Sen de aşkı, cesareti,
Gençliğimi sundun bana.

Sen güc verdin yüreğime
Şarkılar için, oyun için;
Bahtın, aşkın kadar yüce
Ölümsüz olsun sevincin.

RESİMLİ KURDELE

Sevinçle uçan bir kurdele
Üstünde küçücük tanrılar, bahar
Ve çiçekler, yapracıklar
Serpiyor üstüme ince ellerle.

Al kanadına, ey bahar yeli
İpek elbiseme bağla onu;
Götür bir gümüş ayna önüne
Bütün tazelikle, sevinçle dolu.

Onu güllerle bezeyin, sarın
Kendi de açılan güllerden güzel,
Yalnız bir kerecik baksın, yüzüme!
Bu bakış benim'çin dünyaya bedel!

Duy sen de kalbimin duyduğunu
Uzat isteğinle elini bana.
Bir gül dizisinden zayıf olmasın
Bizi kalbimizde bağlayan bu bağ.

MAYIS ŞARKISI

Buğdaylar, başaklar arasında
Çalılar, dikenler içinde;
Ağaçlar çayırlar ortasında
Sevdiğim, yolun nereye?
Açıklasan a!

Geldim aradım güzelimi
Yoktu evinde;
Dedim ki sevdiceğim
Çıktı herhalde.
Kırlarda mayıs ayı
Gülüp çiçeklenmede;
Güzelim de kırlarda
Tozup gezmede.

Bana ilk öpücüğü
Verdiği kayada,
Şu ırmak yanındaki
Yeşil çayırdaki
Bir şey seçer gibiyim
O mu acaba?

GÖLDE

Taze yemişler, taze can
Emiyorum bu hür dünyadan
Öylesine hoş, tatlı ki yaşamak
Bani aşk kollarında tuttukça.

Uyarak kürek vuruşlarına
Sallıyor dalgalar sandalımızı;
Dağlar ufukta duman duman
Bekliyor sanki yolumuzu.

Gözlerim, gözlerim açılmıyor
Ey altın düş, sen misin gelen?
Çekil, ne kadar güzel olsan da
Karşımda hayat, sevgidir gülen

Parlıyor oynak sular üstünde
Salını salını yıldızlar binlerce
Sağrak sağrak içmede sisler
Geniş boşluğu mesafelerce.

Dolanır çepçevre seher yeli
Koyu gölgelerle örtünen koyu;
Billûr aynasına çağırma da su
Kalblerde oğunlaşan duyguyu.

ER GELEN BAHAR

Ey neşe günleri
Çabuk döner misiniz?
Bana dağları, kırları
Yine sunar mısınız?

Hele ırmacıkların
Suyu daha bol şimdi;
Çayırılar mı gördüğüm
Karşımda hangi vâdi?

Ey göğeren tazelik
Yüceler ve gök katı!
Suda altın balıklar
Böyle hiç oynaşmadı.

Uçuyor renk içinde
Kuşlar ağaçlıklarda
Yapraklarda tanrıca
Şarkılar çınlamada.

Hayatla çiçeklenmiş
Yeşil dalların altı
Sömürüyor arılar
Çiçeklerdeki tadı.

Hava, hafiften esen
Kımıldılarla dolu
Uyandıran canlılık
Ve bayıltan bir koku.

Kimi daha kuvvetle
Bir soluk duyulmada
Ama çalılıklarda
Çabucak kaybolmada.

Dönüp dönüp yeniden
Doluyor yüreklere
Yardım edin, ey Müzler
Dayanayım talihe.

Söyleyin dünden beri
Bana ne oldu böyle?
Ey salınan güzeller
Sevdiğim kız benimle!

GÜZ DUYGULARI

Daha koyulaştır yeşil rengini
Ey yaprak, bağ yamacında!
Ey asma dalı, pencereme çık!
Daha çok, daha çok, kabarsınlar
Dolgun göğüsleri pırıl pırıl
Olgunlaşan sık sallımlar!

Bir ana gibi basar bağrına
Güneş, ağırlaşan dalları
Oldurur sizi de cıvıladıkça
Çevrenizdeki gök ışığı.

Ay büyülü soluğıyle
Taze dalları serinletmede
Ama ah, can veren, hayat veren
Aşkın dinmiyen göz yaşları
Sizi de serin çiğlerle örtmede!

DİNMIYEN AŞK

Bakmadan kara, yağmura,
Göğüs vererek rüzgâra,
Kayalar içinde ıslak,
Sisleri aşıp koşarak,
Sevmek, bıkmamak sevgiden!
Dinlenmeden, ara vermeden!

Ömrün tadını, neşesini
Taş madansa boş yere,
Ben o kaygıyı, acıları
Üsûn tuttum sevinçlere.
O yakınlık duygusunu,
Gönülden gönüle akışı;
Ah, bir şeye benzemez hiç
İnsanoğlunu yaratır acı!

Nereye kaçayım, nereye?
Ormanlara mı, ırağa mı?
Boşuna her şey, boşuna!
Tek sevinci var yaşamının
Ey aşk! Sensin Her şeyin başı!

ÇOBANIN AĞIDI

Şu karşıki yüce dağlara
Çıkarım belki bin kere;
Dayanıp yere değneğimle,
Dalarım uzak vâdilere.

Sonra yürürüm köpeğimle
Peşinden yayılan sürünün;
İnerim aşağı tepelerden
Ben de bilemem nasıl, niçin?

Çayırlar orda öyle ki
Geçilmez güzel çiçeklerden;
Toplar dererim demet demet
Kime vereceğimi bilmeden.

O yağmurları, fırtınaları
Geçistirim ağaç altında;
Kapalı durur bütün kapılar
Çünkü bir düştür her şey orda.

Kimi dağdaki evin üstünde
Bir ebemkuşağı parlayıp yanar
Ama göçüverdi işte gene de
Sevdiğim kız diyar diyar.

Göçüverdi gitti uzaklara
Sular, denizler aştı belki;
Sızlıyor yüreği çobanın
Ey sürüler! Hepsi geçti!

GÖZYAŞINDAKİ TESELLİ

Niçin bu kadar kederlisin?
Bak, dört yönün neşeli
Islanmış gözlerin yaşla
Ağlamışsın besbelli.

“Doğru, ağladım sessizce
Deştim içimde acımı
Bir tat gizli gözyaşında
Hafifletiyor kalbimi.”

Dostların, seni dâvet eden,
Ah, gel, durmadan göğsümüze gel!
Yok zararı ne kaybetsen
Kayba inanmaktır güzel.

“Çoşuyor, çoşuyor sezmiyorsunuz
İçimi dağlıyan acıyı;
Ah, kaybımı duyuyorsam da
Yok biliyorum kaybımı.”

Gençsin, coşar kalbinde kan
Doğrul, toparla kendini!
Yiğittir sen yaşta insan
İsteklerle çarpar yüreği.

**“Ah, uzanamam, yetmez, gücüm
Onlar uzaklarda benden
Öyle güzel, öyle yüce
Göklerdeki Zühre gibi”**

**Kişi hayrandır yalnız onlara
Ama uzanamaz yıldızlara
Bakar ışıklı gecelerde
Sevinç veren aydınlığa.**

**“Ah, bakarım, kendimden geçip
Ben de geçen güzel günlere
Ağlatır durmadan beni geceler
Gözümde yaşlar bitinceye.”**

GECE ŞARKISI

Ah, o yattığın yumuşak yastıkta
Şöyle kulak ver bana rüyanda,
Başucunda çaldığım şarkıyla
Uyu rahatça, ne istersin daha?

Başucunda çaldığım şarkıyla
Gökteki yığın yığın yıldızlar
Ölümsüz duyguyu mutlulamada;
Uyu rahatça, ne istersin daha?

Ölümsüz duyguyu mutlulamada
Yeryüzündeki gürültülerden
Yüceltmede beni gökler katına;
Uyu rahatça, ne istersin daha?

Yeryüzündeki gürültülerden
Ayırırsın beni çok uzaklara
Bağlarsın kalbimi o serinliğe
Uyu rahatça, ne istersin daha?

Bağlarsın kalbimi o serinliğe
Şöyle kulak verip bana rüyanda,
Ah, o yattığın yumuşak yastıkta
Uyu rahatça, ne istersin daha?

MELÂNKOLİ

Silmeyin, silmeyin boşuna
Ölümsüz aşkların gözyaşını!
Öyle boş, ölmüş gözükür ki her şey
Yarı silinmiş gözlerle bakınca.
Ah, silmeyin, silmeyin boşuna
Umutsuz aşkların gözyaşını!

GEZGİNİN GECE ŞARKISI

Bütün
Yücelerde sessizlik.
Yok bir soluk bile
Ağaç doruklarında,
Susuyor ormanda öten kuşlar;
Çok geçmez, bekle
O sessizlik saracak seni de.

Sen ki göklerden gelensin
Bütün sevinci, acıyı dindirensin
Kat kat kederli olana
Kat kat umut verensin.
Ah, bıktım artık sürüklenmekten!
Bütün bu acılar, sevinçler niye?
Ey tatlı sessizlik!
Gel, ah, sen gel artık göğsüme!

AVCININ AKŞAM ŞARKISI

Yürüyorum kırdaki sessiz, yabanıl
Elimde tüfek sürüne sürüne;
Gözlerimde senin ışıklı yüzün,
Tatlı hayalin gülümsemede.

Gezmedesin sen şimdi, sevimli
Kırlar içinde vâdilerde;
Ah, benim uçup giden hayalim
Bilmem görünür mü sana bir kere?

Görünür mü yaşlı, gamlar içinde
Diyar diyar gezen bu hayal sana?
Yanımdan ayrı düştüğü için
Yürür giderken ufuktan ufka.

Yalnız seni kurar, seni görürüm
Yüzün sanırım bakınca aya
Bir sessiz güven kaplar içimi
Ah, bilmemki ne hal oldu bana?

AY'A

Gümüş sislerinle doldurursun
Fundalar serili vâdiyi her bahar,
Sonunda dokununca soluğunla
Çözülür ruhuma dolanan bağlar.

Yayarsın içten sevgilerle üstüme
O acı dindiren bakışlarını
Dökersin ışığını bahtımın üstüne
Dost bakışınla hayattan tatlı.

Kederle, ferahla geçen günlerin
Duyarım yankılı sesini ruhumda;
Sevinçten acıya, acıdan sevince
Gider gelirim yalnızlığımda.

Ak, durmadan ak, sevimli ırmak!
Ben, sevinçlere uzağım artık;
Böyle gelip geçti aşklar, öpüşler,
O yürekleri saran bağlılık.

Tattım bir zaman, eski günlerde
Duygularımın en tatlısını
İşte bugün de sızıyor yüreğim
Unutmam sevginin acısını.

Giün gelir sen de bir karlı gecede
Çevrene kükreyip taşarsan;
Ya da bir tatlı bahar deminde
Taze goncalar içinde coşarsan;

Çağıda ey ırmak, vâdi boyunca
Durma bilmeden, dinlenmeden;
Çağıda, dallara şarkımı fısılda
Sesler uçuşsun güzelliğinden.

Bahtlıdır, bu geniş dünya önünde
Sevgiyle içine kapanan kişi;
Bağrına bastığı bir dost eliyle
Tadınca o dünya denen yemişi.

O bilinmiyen, düşünülmiyen
Bilgiden uzakta kalan sırlar
Her gece kalbin dehlizlerinde
Bir hayal gibi dolaşırlar.

KANAAT

Bilmiyorum nedir hoşuma giden
Beni bağlıyan, büyüliyen
Bu daracık, küçük dünyada ?
Unutur giderim isteyerek
Bahtımın beni sürüklediğini;
Ah, duyarım da nerede olsam
Hazırlanan bir şey bekler beni.
Keşki bir ölçüsü olsa bahtın
Ne gelir elden, sinip bir yana
O tatlı yaşama gücüyle dolu
Bugünde yarını ummadan başka?

SİCİLYA ŞARKISI

Ey çekici, kara gözler
Bir işaret verince siz,
Yıkılır ev bark, yere geçer
Yerle bir olur şehirler
Hattâ şu benim kalbimin
Önündeki sedler bile.
Yalnız, düşünün bir kere
Onu da yere sermeyin.

ÇİNGENENİN ŞARKISI

En koyu sislerde, diz boyu karda
Gece yarısında, yoz ormanlarda
Uluyuşlarını duyardım kurtların;
Duyardım baykuşun haykırışını
Ville, vav, vav, vav!
Ville, vo, vo, vo!
Ville, ho!

Bir kedi vurdum bahçede bir kere
Anna'nın, o cadının kedisiydi, kara
Saldırdı gecenin içinden yedi kurt
O köyden tam yedi karydılar.
Ville, vav, vav, vav!
Ville, vo, vo, vo!
Ville, ho!

Tanıyordum hepsini teker teker iyice
Anna'yı, Ursel'i, Eva'yı, Kaethe'yi
Barbara, Lisa'yı, hattâ Bethy'yi
Bir halka çevirdiler, bağırıp uludular.
Ville, vav, vav, vav!
Ville, vo, vo, vo!
Ville, ho!

Seslendim onlara bir bir adlariyle
Nedir derdin Anna? Ne istersin Kaethe?
Sallanıp sarsıldılar, sarsılıp sallandılar
Ve uluya uluya ormanlara daldılar.
Ville, vav, vav, vav!
Ville, vo, vo, vo!
Ville, ho!

PARİA'NIN TEŞEKKÜRÜ

Yüce Bırakma! Görüyor gözlerim
Bu evrenleri yaratan sensin!
Kendime üstün tanıdım seni
Çünkü her şeye değer verensin.

Vermesen bile en âcize
Bin kulağından hiçbirini,
Yeniden can veren sensin bize
Yaratan bütün düşkünleri.

Şu kadınlara bir bak ki hepsi
Birer tanrıçeye dönmüş azaptan;
Senin kudretine dalmış gözlerim
Ayrılamıyor bu temaşadan.

SABIRSIZLIK

Her gün yeniden açılmak ırağa
Ülkeler boyunca, deniz üstünde
Ve türlü hayaller, enine boyuna
Oynaşır kıyıda, suyun yüzünde.
Yenidir daima her deneyiş
Korkar her zaman insan kalbi
Bir övgü şarkısı gözden akan yaş
Acıdır gençliğin azığı, nasibi.

HER ZAMAN VE HER YERDE

Sokul dağdaki mağaralara
Gez bulutların peşinden;
Müzler de seni çağırmada
Dereler içinden vâdilerden.

Her tomurcuk çiçeklenince
Bizden de yeni bir şarkı diler;
Geçmede günler uğultularla
Yeniden dönüp gelir mevsimler.

MART

Taze bir kar düştü gökten
Çünkü vakti değil henüz
Bütün açılan tomurcuklardan
Bütün açılan tomurcuklardan
Sevinç duyması için gönlümüz.

Tatlı, yalancı parıltısıyla
Doğan gün gözleri aldatır;
Kırlangıç bile yalan söyler
Kırlangıç bile yalan söyler
Niçin? Çünkü yalnız yol alır.

Evvel bahar yaklaşsa da
Sevimli miyim tek başıma?
Ama ikimiz gelince
Ama ikimiz gelince
Döner mevsim hemen yaza.

NİSAN

Gözler, söyleyin ne diyor diliniz?
Bu en sevimli, tatlı seslerle?
Çok güzel bir şey, söylediğiniz
Aynı mânâna var sualinizde.

Ama anlıyorum zannımca sizi
Bu aydın, parlak bakışlar ardında
Gizlenmiş bir kalbin sevgisi
Bir kalb ki aşkta ve hakikatte.

Yüce zevk vermek gerekir kişiye
Bunca duygusuzlar, körler içinde
Raslamak kalbiyle değer verdiği
Böylesi bakışa, böyle gözlere.

Gördüğüm bu sırlı, güzel yazıyı
Çalışıp çözmek isterken ben de
Bırakın. kaptırın kendinizi
Benim bakışımı çözün siz de.

MAYIS

Az önce ısınmış gökyüzünde
Gümüştten bulutlar süzülmede;
Güneş, ışıklarla sarılı, ılık
Kokular içinden bakıp gülmede;
Kıvrımlı ve sessiz koşuyor dalga
Çiçekli ırmağın kıyılarında
Taze yunmuş gibi pırıl pırıl,
Yeni doğan yeşil bu aynada
Salını salını yankılanmada.

Havalar sessiz soluklar sessiz
Kimdir sallıyan bu dalları?
Ağaçtan ağaca akıp gitmede
Aşkın o dolgun, ağır rüzgârı;
Fakat parıldıyor ansızın gözler
Bir çocuk yığını, bak yaklaşmada
Uçuşan çift çift kanadlar gibi
Ve gün ışığından doğmuşlar gibi
Hepsi de koşuşup gelmede hızla,

Başladılar hemen örmeğe sazlarla
Bir kulübeyi, fakat kim için?
Küçücük masalar ve sıralarla
Bir oda gibi döşerler, niçin?

Hayretim hâlâ sürüp gitmede
Farkında değilken gün batmada;
Getirdiler fakat yüzlerce kişi
Sevdiğimi bana küçük odaya
Bu sabah, bu akşam, ne güzel rüya!

HAZİRAN

Benim sevgime cevap veren kız
Şu dağın ardında oturur;
Ey billûr ışıhta görünen dağ
Söyle bana, bu iş nasıl olur?

Uzakta olamam ülkenden
Gördüm, geliyor, sevdiğimi
Gülümsüyor ona geldiğim için
Ve gamlı, yanında değilim çünkü.

Fakat fundalarla örtülü, serin
Bir vâdi giriyor aramıza;
Irmaklar, çayırlar, bunca güzellik
Değirmenle çarklar haber salmada;

Bir düzlük çıkacak önümüze
Geniş tarlalarla aydınlık, ferah;
Ve ta evime, bahçeme kadar
Açılacak önüm ta uzaklara.

Fakat bilmiyorum nasıl ve niçin
Hiçbiri sevinç vermiyor bana;
Onun yüzüydü güldüren yüzümü
Uçardım sevinçten bana bakınca.

Salınışıydı sevindiren beni
 Gülerdim görünce gözlerini;
 Tepeden tırnağa daldardım ona
 Fakat o gitti, ben hâlâ burdayım
 Gitsem bile onun yanındayım.

Dolaşıp geziyor dik tepelerde
 Koşuyor acele dere boyunca;
 Yürüyüp gezişi bir şarkı gibi
 Sanki bir çalgı yankılanmada;
 Bu büyük ihtişam karşısında
 Coşup kaynıyan gençlik önünde
 Biri var kenarda bekliyor sessiz
 Çünkü baht yalnız onun elinde.
 Ne kadar yaraşmış yüzüne sevgi
 Görmedim daha güzelini
 Sanki tomur tomur çiçeklenmede
 Kalbi, o güzel çiçek bahçesi.

Bu böyle olmak gerekti derim
 Beni neşeyle dolduran da bu;
 İnaniyor kalbim, severse beni
 Bundan daha yüce baht olur mu?
 Belki dünyada bundan da güzel
 Sevdiğim bana tam bağlanırsa;
 Bütün kederini, her sevincini
 Gelip açıkça anlatırsa.

Neydi geçmiş, nasıldır şimdi
 Tanıdım ben onu artık iyice;
 Neler kazanmaz ruh da, vücut da
 Böylesi güzelle birleşince.

YIL SÜREN BAHAR

Bahçedeki evlekler
Gevşeyip kabarmada;
Bembeyaz ve kar rengi
Taze çadır çiçeği
Bükülüp salınmada;
Ateş parıltılarla
Tutuşuyor safranlar
Zümrütler dal vermede
Filizler durmaz kanar.
Mağrur çuha çiçeği
Kalkmış, burnu havada;
Gizlenmiş bir köşeye
Menekşeler çapkınca.
Yerde, gökte ne varsa
Yaşıyor hayat dolu;
Her şeye can vermede
Taze bahar soluğu;
Fakat bu bahçelerde
En güzel çiçeklenen
Yine de sevdiğimin
Tatlı, sevimli ruhu.
Kor ateş gözleriyle
Süzüyor gözlerimi;
Çapkınca her şarkısı
Sözleri neşe dolu.

Sanki tomurcuklanıp
Çiçeklenir içinden;
Dostçadır ciddiliğı,
Sâftır alay ederken.
Yazı getiren bize
Zambaklarla güllerse,
Boy ölçmesin hiçbiri
Boş yere sevdiğimle.

GECEYARISI

Bir geceyarısı isteksiz, neşesiz
Yürüdüm o küçük mezarlığa doğru;
Papazın evine; gökler ılık dolu
Öyle güzeldi ki yıldız parıltısı
Geceyarısı

Hayatta sonradan mecburdum ırağa,
Sevdiğime gitmeye; sürüklüyordu beni
Başımda kuzey fecri, yıldızların kavgası
İçtim bu yollarda en büyük hazzı
Geceyarısı

Nihayet bir zaman ısırken göklerde ay
İçimdeki geceye dolarken ışığı:
Dolandı geçmişe, geleceğe arzuyla
Ve en büyük şehvetle fikrin kasırgası.
Geceyarısı

KULAK VE GÖZ

Nasıl görünürse gözlerimize
Gördüğümüz şeye tam inanırız;
Fakat ne gelse kulağımıza
Aynı inanla bel bağlayamayız
Onun'çün tatlı sözlerin senin
Haz verir bana birçok defa,
Fakat yerinde bir bakışın
Şüphe bırakmaz ruhumda asla.

GÖZ GÖZE

Kendini seyrederken aynada
Düşün bu gözleri öptüğümü
Ve benden uzak kaldığın anda
Kendimle kavgaya düştüğümü.

Ben bu gözlerde yaşarım çünkü
Ve sen verdiğimi verirken bana
Yokolur giderim senin yoluna
Şimdi yeni doğmuş gibiyim halbuki.

KARŞILIKLI

Ne güzel oturmuş sevdiğim
Bilmem sevindiren nedir kalbini?
Sallayıp duruyor kollarında
Kucağına almış mesafeleri.

Bir süslü kafes içinde
Tutuyor kapalı bir küçük kuşu
Salıyor havaya içi çekince
Uçup gidiyor göklere doğru.

Ellerini de gagalayınca
Yahut yaklaşıp dudağını
Uzaklaşıyor hemen oradan
Dönüyor vurup kanadlarını.

Sen de böyle uç vatanına
Budur her yerin çünkü âdeti.
Eğer sevdiğin kollarındaysa
O da kucaklamış demektir seni.

GEZGİNİN ŞARKISI

Dağlardan tepelere,
Aşağıya doğru, vâdi boyunca
Sanki bir çalgıdan sesler çınlar,
Sanki rakseder bir şarkıda;

Ve en sıcak bir arzuyu
Sevinç kovalar, karar kovalar
Senin de gayretin aşkla olsun
Bütün hayatın işle dolsun.

Çünkü nicedir bağlar koptu
Kalmadı güven bir şeye.
Bilebilir miyim, diyebilir miyim,
Hangi tesadüfe bağlı hepsi?

Ve ayrılmak mı, yola çıkmak mı?
Bir acılı dul kadın gibi,
Birini bırakmak ve bağlanmak mı
Bir gün de tekrar başka biriyle?
Durmadan koşmak, hep koşmak mı?

Mıhlanıp kalma hiçbir yere
O taze yürekle atıl çık yola!
Kolunda, kafanda taze kuvvetle
Her yerde, her zaman kuvveti ara!

Nerede neşe verirse güneş
Kederden de orda kurtuluruz;
Gün ışığında dağılır dertler
Dünya onun'çün böyle hudutsuz.

SEVİNÇLE ACIYLA DOLU

Sevinçlerle
Acılarla dolu
Ve düşüncelerle dolu olmak.
Bitmiyen
Ürküten
Bir sonsuz acıyla
Ölürcesine yas içinde
Göğ e haykırarak
Seven bir ruh
Mutlu olur ancak.

BALAD'LAR

MENEKŞE

Çayırdı bir mor menekşe
Büzülmüş bir kıyıcığa,
Yalnız sevinç; yalnız neşe.
Derken bir genç çoban kıza
Koştı çayırdan oynıyarak
Bir şarkıyla dudağında.

Ah, diyordu, ben olsaydım
En güzel çiçeği kırların!
Derseydi beni sevdiğim
Ezseydi basıp göğsüme
Ah, birtek an, bir an için
Alsaydı beni göğsüne!

Ama geçti çoban kıza
Çiçeğin farkına varmadan
Ezdi zavallı bahtsız.
Can verdi yerde menekşecik
Mutluydu ama can verirken:
Ölüm bir kader nasıl olsa,
Gam yemem, dedi, hiç gam yemem
Sevdiğim ezdi beni madem!

PERİ PADİŞAHI

Bu atlı kim gecenin gecinde, rüzgârda?
Bir baba oğlıyla yollarda;
Çocuğu sevgiyle kollarına almış,
Basmış bağına, göğsüne yaslamış .

“Oğul, ne saklarsın göğsüme başını?”
Baba, görmüyor musun peri padişahını
Eteği kuyruklu ,taç parlıyor başında.
Oğul, bir sis o gördüğün karşında.

“Benimle gel güzel çocuk, gidelim hele,
Oyunlar oynarız gelersen benimle;
Dere kıyılarında çiçekler renk renk
Anam sana sırmalı elbiseler diyecek.”

Babacığım, babacığım, bak peri padişahı
Neler söylüyor bana yavaşça, duymadın mı?
Sessiz ol yavrucuğum, sâkin ol zarar vermez.

Rüzgârın yapraklarda hışıltısı o ses.
“Benimle gelmez misin, güzel çocuk, söyle?
Kızlarım bakacak sana sevgiyle;
Oynarlar, sallanırlar salıncaklarla,
Gelersen eğlerler seni de şarkılarla,”

“Babacığım, babacığım görmüyor musun karşıda
Peri padişahının kızlarını loşlukta?” .

“Görüyorum oğlum, görüyorum iyice,
İhtiyar söğütler parıldıyor gece.”-

“Sevdim seni, güzelliğın sürüklüyor beni
Zorla alır giderim gelmezsen seni.”

“Babacığım, babacığım yakaladı işte!
Peri incitti beni, acı var içimde!”-

Baba ürkmüş, sürüyor atını iyice,
Basıyor bağına oğlunu inledikçe.
Sonunda vardı eve tükenmiş ,yorgun.
Kollarında tuttuğı ölüsüydü oğlunun.

BALIKÇI

Çağhyordu su, coşuyordu su,
Bir balıkçı, yalnız, oturmuş kıyıda;
Donmuş elleri, üşümüş ruhu
Dalmıştı sessiz, attığı oltaya.

Bakarken sulara, dinlerken suyu,
İkiye bölündü ırmak ansızın;
Kabarıp oynayan dalgalar içinden
Göründü hayâli bir güzel kızın.

Seslendi avcıya şakıyan sesiyle:
“Niye atılırsın üstüne haznemin?
O kurnaz insan hiyesiyle,
Ölüm alevine alıp çekersin?”

Ah bilsen, ne mutlu, ne kadar bahtlı
Balıklar ırmağın derinliğinde,
Sen de atılsan bu coşkun suya,
Dertten kurtulurdun indiğinde.

Yepyeni bir hayat bulmuyor mu
Ay da, güneş de gölün suyunda?
Yüzleri sevinçle gülmüyor mu,
Dalgalar içinde yankılanınca?

Çekmez mi seni de bu masmavi
Lâcivert cenneti derinliklerin?
O sonsuz gökler ülkesinde
Sulara vuran kendi hayâlin?

Çağhyordu su, coşuyordu su,
Avcının ıslak ayak ucunda;
Çarpan kalbini doldurdu arzu
Sevdiği güzele varmışçasına.

Kız yine şakıdı, yine söyledi,
Ama artık her şey olup bitmişti:
Kız çekti, o indi isteğiyle,
Kayboldu, bir daha hiç görünmedi.

HAZNE ARAYICISI

Omuzumda boş torba, hasta kalbimle,
Yollarda harcadım uzun günleri;
Fakirlik en büyük azap dünyada,
Zenginlik hayatta en büyük talih.

Bu sonsuz azaba son vermek için,
Arayıp bir hazne bulmayı kurdum;
Şu sözü kanımla yazarcasına
Toprağa, canımı sen al, diyordum.

Böylece yol aldım dolaşa döne,
Kırlarda muhteşem ateşler yaktım;
Ateşe kemikler ve otlar attım
Yaptığım büyüler geldi yerine.

Bir akşam bilinen yollardan gidip
En uygun dediğim yere gelince;
Hazne bulmak için kazdım toprağı
Soğuktu, karanlık, korkunçtu gece.

Bir ışık gördüm ansızın uzaktan
Yıldızlar kadar nurlu, güzeldi;
Parıldıyordu sonsuzluklardan
Gece yarısıydı, saat oniki.

Lüzum kalmamıştı artık kazıya,
Bir güzel çocuk yaklaştı birden;
Bir pırıl pırıl kâse elinde
Her taraf ışıkla doldu yeniden.

Taze çiçeklerle süslüydü başı,
Tatlıydı sevgiyle gülen bakışı;
Ağır adımlarla yaklaştı bana,
Elinde sağrak ve gök ışığı.

Bir dost gülüşüyle sundu kâseyi
En güzel duygular doğdu içime;
Dedim, bana armağan sunan bu çocuk
Çalışmaz elbette kötülüğüme.

İç bu hayatla balkıyan doluyu,
Sonunda anlarsın hikmetini de;
Korkular içinde büyüler için
Bir daha dönmezsin buraya yine.

Artık boş yere kazma toprağı:
Gündüzün çalışmak, dostlarla gece;
Önce alın teri, sonra eğlence,
Bu olsun senin'çün bahtın tılsımı.

ECKART AMCA

Ah, daha uzakta, evde olsaydık
Bakın yaklaştılar, başlıyor korkunç gece,
Gelenler onlar işte, hepsi cadı kızları;
Doluyorlar içeri, buldular gelip bizi,
İçiyorlar güçlile toplanan içkimizi,
Boşaltıp fırlattılar testiyi, sağrakları.

Böyle konuşurlarken çocuklar bir köşede
Kocamış bir ihtiyar çıktı karşlarına:
Sakin olun çocuklar, dedi, ses çıkarmayın,
Kızlar avdan dönüyor, çok susamışlar bakın
Bira verin onlara, içsinler doya doya
Çirkin yüzler o zaman güler size sevgiyle.

Dediğini yaptılar, yaklaştı korkulu an,
Gölgelere bürünmüş, korkunç, soğuktan hepsi;
Ne varsa ortalıkta sömürdüler, diktiler,
Tek içecek kalmadı, boşalmıştı testiler,
Ardından bir uğultu, bir coşkunluk, gürültü
Ve uzak vâdilere, dağlara uçuş sürü.

Yavrucaklar korkuyla koşuşurken içeri,
İhtiyar tatlılıkla sokuldu yanlarına:
Güzel yavrular, dedi, darılmayın hiç bana.
Biz kan çıkıncıyadek hem paylar hem döveriz,

Ama hayır, korkmayın yolunda her şey yine,
Yalnız sessiz oturun, uslu durun hepiniz.

Bu size yardım edip öğüt veren ihtiyar
Eckart amcanızdır;
Hoş geçinir sizinle, çocukları oynatır,
Her zaman bahsedilir bu harika adamdan.
Yalnız işi çokcadır, ele geçmez kolayca
Sevinin, size geldi bugün Eckart amca.

Döndü çocuklar eve, aldılar testileri,
Hepsi ufak tefekti, bir ev halkına göre;
Beklediler gelecek dayaklarla tekdiri.
Fakat hayret! Tattılar, ne güzel içkiydi bu!
Halka olup içtiler ikişer üçer kere
Ama ne yapsa hepsi, kablar boşalmıyordu.

Şafak atıncıyadek sürüp gitti mucize.
Sen de gel sor istersen, sorabildiğin kadar
Anlamıyordu kimse, ne oldu testilere.
Evde fareler bile gülümsüyordu sanki

Çocuklar, eğer size büyüünüz, hocanız,
Yahut babalarınız bir öğüt verirlerse,
Dinleyin sözlerini, tam yapın ne derlerse.
Bütün dikkat kesilip tutun dillerinizi,
Hayır gelmez çok sözden, susmaktır en iyisi,
O zaman içkilerle dolar testiler yine.

ÖLÜLERİN RAKSI

Bir kule bekçisi, gecenin içinden
Bakıyor aşağı'daki sessiz mezarlara;
Gökte ay, ışıklara boğmuş her şeyi,
Mezarlık, güneşle parlıyan bir oba.

Bir tümsek oynuyor, ardından biri daha
Bir erkekle bir kadın fırlıyor dışarı,
Ve sessiz ikisi de bürünmüş beyazlara.

Uzayıp büzülüyor kemikler sevinçle,
Bir halkada elele raksa başlamak için.
Bunlar hem fakir ve genç, hem ihtiyar ve zengin
Fakat uzun etekler raksa engel olmada.
Bu ölüm ülkesinde utanç da olmaz elbet
Atılmış giysiler de tümseklerin üstüne,
Silkerek üstlerini başlıyorlar oyuna.

Bir bacak yükseliyor, bir ayak titremede
Tavırlar, türlü türlü kıvrılıp bükülmeler,
Arada takırdıyan vuruşlar döğünmeler
Tahtalar ölçüyle vuruyor birbirine.
Bu hal gülünç geliyor kuledeki bekçiye,
Şöyle diyor bir muzip yaklaşıp kulağına:
Gömleklerden birini davranıp sen alsana!

Yapıyor dediğini ve acele durmadan,
Kaçıyor arkasına hemen kutsal kapının
Ay, hâlâ her tarafı aydınlığa boğmada,
İşitiyor bu korkunç raksını ölülerin.
Nihayet kaybederek onlar da birbirini,
Otların arasına dalıyorlar acele,
Ve çekiliyor hepsi giyinip üstlerini.

Yalnız biri kalıyor ortada sürçe sürçe,
Yokluyor çukurları, aranıyor her yeri;
Böyle yaralamadı kimse onu ömrünce,
Kokluyor havalarda kaybolan gömleğini.
Sallıyor kapısını kulenin yok faydası.
İtiyor onu geri, bekçinin talihine,
Kapıdaki madenden haçların parıltısı.

Fakat bulması gerek kefenini mutlaka
Vakti yok uzun uzun düşünüp kalmasına.
Gotik süslü duvara tutunarak fukara,
Tırmanıyor çatılar üstüne basa basa
Kovalıyor iskelet bekçiyi, zavallıyı,
Örümceğe benzeyen uzun bacaklarıyla
Atlıyarak sütundan sütuna fırdolayı.

Titriyor korkudan bekçi, sararmış yüzü,
Aldığı elbiseyi razı geri vermeye,
Fakat bitti kısmeti, bugün artık son günü,
Kulağında asılıp kalıyor bir çengele,
Gökte ay, damla damla eriyerek batıyor
Vuruyor saat biri, gürleyen çanın sesi
Aşağıda dağılmış bir iskelet yatıyor.

TANRI İLE HİNT RAKKASESİ

Hint masalı

Mahadöh, Yeryüzü Tanrısı,
İn toprağa, altıncı defa!
Sen de bir insanoğlu ol,
Katıl bahtımıza, azabımıza!
Oturup bakıyor rahatına
Bırakmış oluruna her şeyi;
İnsanlara karşı insan gerek
Dileyen korumayı, cêza vermeyi.

Bir gezgin gözüyle dolaşır durur şehri
Büyüğü gözetler, küçüğü korurdu
Ve akşam olunca yoluna giderdi.

Bir gün şehirden çıkınca yine,
Uzakta, kenar mahallelerde,
Bir güzel kızla karşılaştı,
Yolunu şaşırmış, yüzü boyalı.
Selâm verince de kız şöyle dedi:
“Çıkıyorum hemen, bekle azıcık.”
O sordu: Kimsin sen? Kız cevap verdi;
“Ben rakkaseyim, bu ev, aşk evi.”

Kız başladı oyuna rakedip zil vurarak
Dönerek nazlı nazlı halkalanarak
Eğilip büküldü, bir demet gül uzattı.

Yapmacık gülüşüyle eşiğe çekti onu,
Ve aldı içeriye nazla, işveyle;
"Güzel delikanlı, dedi, gecikmez çok,
Kulübem ışıkla dolacak bekle.

Yorgunsan yıkayım ayaklarını,
Uvayım elimle sızısı dinsin.
Ne dilerse herşey hazır emrine,
Zevk, barış, eğlence, her rahat senin."
Kız çırpındı, avuttu güya gencin derdini,
Tanrı, gülümsüyordu sevinerek, sezince
Bu düşün göğüsteki insan kalbini.

Türlü hizmetler istedi ondan.
Kız daha sevindi o emrettikçe;
Kalmadı yüzünde gizlenen rüya,
Her şey içten oldu vakit geçtikçe.
Böylece açılan tomurcuklardan
Olgun yemişler belirdi yavaşça
Aşk gecikmeden doğar her zaman.
Kalblerde bağıllık hisleri başlayınca.

Fakat yüceler kadar derinleri tanıyan
Tanrı, denemek için genç kızı lâyığınca,
Kalbine nefret, ferrah, acı verdi durmadan
Öperken boyalı yanaklarından,

Kız duydu kalbinde aşk acısını;
 Büyülenmiş gibi kaldı ayakta,
 Akıttı ilk defa gözyaşlarını.
 Düştü ayağına Tanrı oğlunun
 Fakat arzuyla, şehvetle değil,
 Ah kalmamıştı gücü, kuvveti
 Kesilmişti sanki, malızun ve melûl.

Böyle hazırlanır sevda gecelerinde
 Tatlı aşk saatleri ipekler dökülürken
 O rahat yataklara, bürüncükler, tüllerle.

O gece geç vakit uyumuştı kız
 Şafakla kalkınca farkettiler birden,
 Ölmüştü göğsünün üstünde gece,
 O sevdiği yiğit, kalbini çelen.
 Ve çıldırmış gibi atıldı üstüne,
 Fakat kâr etmedi haykırıışları.
 Az sonra aldılar yakılmak üzere
 Bu taş kesilen vücudu dışarı.

Ağıtlar ilâhiler geliyordu kulağına
 O kudurmuş gibi yardı kalabalığı;
 Kim bu koşan kadın, bu alev yığınınına?

Yerlere kapandı önünde tabutun
 Yırtıyordu göğü çığlıklarıyla.
 Geri verin bana, kocamı geri!
 Bulmalıyım onu eski haliyle!

Yanmalı mı o, dağılmalı mı ?
Bu tanrı çiçeği kül mü olmalı?
Benimdi c, benim, herkesten önce!
Fakat ah bir gece, yalnız bir gece!

Şöyle şakıyorlardı rahipler o ağılarken:
Biz taşırız ihtiyar vücutlar soğuyunca,
Gençleri de neşeyle yaşamayı umarken.

İşit rahibin verdiği dersi:
Bu ölen, kocan değildi senin.
Vazifen olamaz bu ere karşı,
Çünkü sen yalnızca bir rakkasesin.

Ancak gölgeleri gider peşinden
Ölüm ülkesine ölenlerin;
Karısıdır kocanın ardından gelen
Bu da en yücesi bütün ünlerin,

Çalınsın borular, kutsal şikâyetlerle
Alın, ey tanrılar, bu çağlar ziynetini!
Ah, alın katınıza bu genci, alevlerle!

Böylece ilâhlar merhametsizce
Arttırırken kızın büyük yasını,
Atıldı yanan ölünün üstüne
Açarak çılgınca kollarını.

Fakat tanrıoğlu, hiç beklenmeden,
Alevler içinde doğruldu birden,

Sevdiği kızdı kollarında
Tüten dumanlar içinde yükselen.
Hazla baktı Tanrı, bu nâdim güzele
Böyle ahr tanrılar bütün kaybolanları
Yüce gökler katına, ışıktan elleriyle.

ELEJİ'LER

ROMA ELEJİLERİ

Ne kadar bahtiyar yaşamıştık vaktiyle
Şimdi mecburuz bunu sizlerden öğrenmeğe.

I

Taşlar, söyleyin bana yüksek saraylar konuşun
Caddeler bir söz d'eyin niçin durursun ey ruh?
Ey Roma, mukaddes duvarların içinde
Her şey yaşıyor fakat, benim'çin her şey sükût.
Kim fısıldıyor bana? Ruhumu yakarak avutan
O yüzü hangi pencerede gördümdü bir zaman?
Sezmiyor mu kalbim, harcayıp güzel ânları
Durmadan ona gidip geldiğim yolları?
Dolaşan yolcu gibi düşünceler içinde
Bakıyorum saraylara, yıkılmış mâbetlere,
Ama kalacak olan, Amor'un aşk mâbedi,
Bize kucak açacak burda her şey geçince.
Bir dünyasın, ey Roma, kendi içinde ama
Aşksız ne dünya olur, ne de bu şehir Roma.

II

Nâdim olma sevdiğim, çabuk teslim oldum diye,
İnan bana, küçültücü bir duygu yok düşüncemde.
Amor'un aşk okları, yaralar bazı kalbleri
Ve zehirler içten içe gönülleri senelerce.
Bazen keskin, bilenmiş temrenleriyle birden

Girer ta kalbe kadar, yakar alevleriyle.
Kahramanlar çağında sevişirken Tanrılar
Aşkı haz kovalardı, bakışları arzular.
Venüs İda dağında, sevince Anhizes'i
Oturup derin derin hesaplar mı ettiydi?
Ay Tanrısı öpmekte gecikse sevdiğini
Şafak, kıskançlık duyup hemen belirmez miydi?
Hero'yu bayram günü ilk görünce Leander
Akan karanlık suya fırlatmıştı kendini.
Su almaya inince bir gün Rhea Silvia
Yakalamıştı onu Tiber nehrinde Tanrı
Böyle olmuştu Mars'ın çocukları ikizler
Bir dişi kurt büyüttü onları birer birer
Ve Roma şimdi şarla dolduruyor dünyayı.

“FAUST” TAN

GRETCHEN ÇIKRIK BAŞINDA

Huzurum bitti
Sızlıyor kalbim
Bir daha rahat
Görmeyeceğim.

Her yer bir mezar
Onsuz olunca,
Yaşamak zehir
Hayat boyunca.

Çılgına döndü
Zavallı başım,
Dağıldı gitti
Aklım, yoldaşım.

Bitti huzurum
Sızlıyor kalbim
Bir daha rahat
Görmeyeceğim.

Onu gözlüyorum
Pencerelerde,
Gecem, günlerim
Onun peşinde.

O yiğit adımı
Soylu duruşu,
O erkek bakışı
Tatlı gülüşü.

Büyüler kalbi
Güzel sözleri,
Bir el sıkışı
Ah, hele öpüşü!

Huzurum bitti
Sızlıyor kalbim.
Bir daha rahat
Görmeyeceğim.

Atılır içim
Durmadan ona,
Ah tutsam onu
Bassam bağırma!

Öpsem yüzünü
Aşkla, sevgiyle
Can versem onun
Öpüşleriyle.

GRETCHEN

Ah, eğil, eğ yüzünü
Ey büyük bahtsız!
Eğ yüzünü yaralarım üstüne!

Bin dert, bin kederle
Yüreğinde hançerle
Bakıyorsun oğlunun ölüsüne!

Tanrıyı arıyorsun,
Kalbini dağlıyorsun,
Bakıyorsun bir ona, bir kendine.

Bu sızıyı kim duyar?
Oyar kalbimi oyar
Hep o acı vücudumda sızlıyan.

Kalbimdeki korkuyu,
Titreyişı ,arzuyu,
Yalnız sensin, yalnız sensin anlıyan!

Ne yapsam, nerede olsam,
Hep gam, hep gam, yalnız gam.
Ateşlenir kalbimde!

Yalnızlığı ararım
Ağlar, ağlar, ağlarım!
Sızlar kalbim göğsümde!

Bu sabah gün doğarken,
Sana çiçek toplarken,
Saksımı gözyaşımla
Isladım penceremde.

Yükseldi gün ufuktan
Işık doldu odama,
Ben başbaşa derdimle
Diz çöktüm yatağıma.

Yardım et, kurtar beni
Utançtan, ölümlerden!
Ah, gel eğil, ey bahtsız!
Eğ yüzünü yaralarım üstüne!

PASKALYA İLÂHİSİ

Melekler Korusu

**Yesu' dirildi
Sevinsin ölümlüler;
Bütün korkunç ve sinsi,
Uzaktan, içten gelen
Kusurlar işliyenler
Sevinsinler hepsi.**

Kadınlar Korusu

**Baharlar, kokularla
Uğduk vücudunu,
Sadık yakınlarıyla
Verdik toprağa onu;
Bağladık, sardık
Fakat, ah, şimdi burda
Yesu' yok artık!**

Melekler Korusu

**Yesu', dirildi
Sevenler mutlu olsun.
Acı ve sevinç veren,
Kalbe şifa getiren,
İmtihanlardan geçen
Kişiler mutlu olsun,**

Tilmizler Korosu

Toprağa gömdüğümüz
Yüceldi topraktan;
Gökler katına çıktı
Yaşarken yüce olan.
O şimdi yaratmanın
Sevincine en yakın;
Bizse yeryüzünde, ah!
Elindeyiz acının.
Kodu yakınlarını
İnleşerek ardına;
Ağlıyoruz hepimiz,
Usta, ulu bahtına.

Melekler Korosu

Yesu' dirildi;
Kurtarın sevinçlerle
Kendinizi bağlardan,
Ölümün kucğından.
Her gün onu övenler,
Sevgiler gösterenler,
Bir sofrada yiyenler,
Va'azederek gezenler,
Sevinç, neşe verenler
Ustamız yakın size,
Onun varlığı sizin.

TROVA KADINLARININ KOROSU

Neler geçti başımdan, gerçi bugün
Taze büklümlerdir yüzüme dökülen;
Korkunç şeyler gördüm, sayısız, sonsuz
Acılar, gözyaşları ve İlyos gecesini
Şehir düşerken.

O toz bulutlarından ilerliyen erlerin
Çıglıkları içinde işittim Tanrıları;
Duydum kavgalardaki o tunçtan sesi,
Ve dağlarda yankılar koparan haykırıışlar
Yalarken surları.

Bütün kaleler henüz ayaktaıdı, fakat ah!
Koşuyordu alevler bir evden öbür eve
Kendi içinden gelen rüzgârların peşinde
Gömölüyordu herşey bu yayılan aleve,
Yangınlar akıyordu şehrin içinden.

Kaçarken ateşlerle, dumanlarla sarılı
Kızıl diller gördüm çatırdarken şehir,
Ferkettim Tanrıların yaklaştığını.
Dev gibiydi hepsi, görkemli ve yüce
Öfkeden kudurmuşça çirkin, gazaplı
Alevlerle parlıyan dumanlar içinde.

THULE KIRALI

Eskiden bir kiral vardı Thule'de
Hayatta, ölümden vefahydı;
Sevdiği, ölürken son gününde,
Ona bir altın kadeh bıraktı.

Herşeydi bu yadigâr onun,çün,
Onu kullanırdı her şölende;
Dolardı gözleri içerken,
Her zaman bu kadehdi elinde.

Bir sabah son günü gelince,
Bütün mülklerini saydı bir bir;
Dağıttı hepsini gönlünce,
Ama kadehi vermedi ilkin.

Ecdattan kalma divanhanede,
Yüce bir kiral sofrasındaydı;
Çevresi bütün prensler, beyler
Deniz üstünde şatosundaydı.

Aldı eline kadehi, ayakta
Son hayat alevi kalbine aktı;
Bitince kutsal kadehi elinden,
Önünde akan sulara attı.

Gördü düştüğünü, battığını
İndi altın sağırak derine.
Yavaşça gözleri kapandı
Bir daha içmedi tek damla bile.

“WILHELM MEISTER” DEN

MIGNON

Tanır mısın, o limonların çiçeklendiği
Koyu yapraklar içinde portakalların
Altın külçeler gibi yandığı memleketi?
Defneler yükselir, susar mersinler,
Tanır mısın o ülkeyi

Oraya! oraya!

Göçmek istiyorum, ey sevdiğim seninle!

Tanır mısın o sütunlarla yükselen sarayı?
Pırl pırl ışıklar doldurur her odayı,
Ve mermer heykeller durmuş beni sey-
reder:

Söyle, güzel çocuk, sana nettiler?

Tanır mısın o sarayı?

Oraya! oraya!

Göçmek istiyorum, koruyucum, seninle!

O dağı tanır mısın, doruğunda bulutlar,
Sisler arasında bir katır yol arar,
Ejderha yuva kurmuş mağ'ralarında.
Kayalar devrilir, köpürür dalgalar;
Tanır mısın o dağı?

Oraya! oraya!

Yolumuz babacığım, gel göçelim seninle!

MIGNON

Yalnız hasreti bilenler
Bilir benim çektiğimi;
Bütün sevinçlerden uzak,
Kimsesizce, tek başına,
Dalıyor göğsü gözlerim
Bakıyorum hep o yana.
Ah, uzakta, çok uzakta
Beni tanıyan seven, kişi!
Acıdan dönüyor başım,
Acıdan içim yanmada.
Yalnız hasreti bilenler
Bilir benim çektiğimi!

MIGNON

Olgunlaşınca dek bırakın, ısıyayım
Beyaz elbisemi çıkarmayın!
Göç etmedeyim güzel dünyadan
Sağlam yapısına karanlığın.

Kalacağım orda sessizlik içinde
Sonra açılır bakışım yeniden;
Bıraktım dış olan ne varsa elimden.
Çelengi, kemeri koyup elimden.

Orada yaşıyan tanrısal varlıklar
Kimseye erkek mi, kadın mı sormaz.
Ordaki değerli vücutları da
Giysilerin kıvrımı sarmaz.

Dertsiz, yorulmadan yaşadımsa da
Tattım en derin acıyı yine.
Ağardı kederle erkenden saçım
Kavuşturun beni sonsuz gençliğe!

MIGNON'A

Nehri, vâdiyi aşarak
Yaklaşır arabası güneşin;
Ah, ıfık da keder gibi derin!
Her sabah vaktinde
Uyanır yeniden
Kalbimizde ikimizin.

Daha geceye alışmadan,
Gelir o düşler sormadan,
Yaslı, kederli halleriyle;
Duyarım kalbimde o derin
Biçimler kuran gücünü
Büyük kederin.

Görürüm sayısız yıllardan beri
Önümüzden geçen gemileri
Hepsi de varır yurduna durmadan.
Ama ah, işte saplanıp kalan
Derin kederleri kalblerin,
Akıp gitmezler gemiler gibi.

Ama gelmeliyim, en güzel ipek
Giysilerimi giyerek
Bugün çünkü bayram günü.

PHILİNE

Şakımıyan bana ağıtlarla
Yalnızlığını gecelerin.
Gece, benim'çün ey güzeller,
Birlikte toplanıp eğlenmek için!

Nasıl varlığının yarısı diye
Verilmiş demekse erkeğe kadın,
Gece de bütün ömrün yarısı
En güzel yarısı yaşamının

İkiye bölerken sevincimizi
Sevinilir mi hiç gündüzlere?
Gündüzler, yalnız oyalar bizi
Hiç biri yaramaz başka bir şeye.

Oysaki akarken gece olunca
Alaca karanlığı ışıklarn,
Ve dökülürken dudaktan dudağa
Tatlı sevinci aşkların;

Şarkılar söylerken sevgilerle
Öten bülbüller âşıklara;
Yalnız yakınış sesleri gelir
Neşesizlerle yaşlılara.

Farketmemeli kimse o derin
Onmayan derdini kalbimin,
Kalbin kalbini kemerişini.

Gizli ağlamaya zorunlu gözlerim,
Gene de neşeli görünebilirim,
İşte parlıyor yüzüm ışıkla.
O kadar korkunç olsalardı eğer
Dinmiyen kederi kalbimin
Vedâ etmiştim çoktan hayata.

HARP ÇALICI

Kim ki ekmeğini yememiş gözyaşıyle,
Kim ki azap dolu geceler boyunca,
Ağlamamış yatağına oturup bir başıyla,
Tanımaz sizleri, ey tanrısal varlıklar!

Sizsiniz Hayatın içinde yeden bizi,
Sizsiniz bahtsızları durmadan borçlandırıran
Sonra bırakırsınız acılara hepsini
Hak eder cezasını dünyada her borçlanan.

Sizler ki o zaman en hafif bir kalble
Duymazsınız bile çan seslerini;
Yalnız güven ve rahat vaadederek
Ağır ağır vuran saat on iki.

Günler uzayıp giderken, ey kalb!
Unutma, dikkat et onun'çin,
Bir derdi olur mutlak her günün
Bütün sevinçler, zevkler gecenin.

HARP ÇALICI

Dileğim yüzürmek kapılara,
Durup beklemek öylece;
Ve bir sadaka verilince de,
Hemen yeniden çıkmak yola.
Herkes mutlu bilecek kendini
Hayalim kalbinde canlanınca;
Bilmeden niye ağladığımı
Kırpiklerinde bir damla yaşla..

ŞARKICI

Nedir duyduğum ses kapı önünde?
Köprünün üstünde o şakıyan kim?
Bırakınız girsin sesler içeri,
Yankılar duyulsun divanhânede .

Koştı çocuk, bunu deyince kıral
Çocuk dönünce de şöyle seslendi:
"Alın ihtiyarı hemen içeri!"
"Selâm hepinize soylular, baylar!
Selâm sizlere de güzel bayanlar!
Ne kadar yıldızlı bu gökler, bakın
Kim tanıır hepsinin isimlerini?
Bu güzellik dolu divanhânede
Yumun gözünüzü, zamanı değil
Bırakınız şimdi hayret etmeyi.

İhtiyar şarkıcı, kapanmış gözlerle
Başladı ağırdan şarkılarına;
Soylular neşeyle baktı içeri
Kucaklarında güzel kızlarla.
Beğenince bu hoş şarkıyı kıral
Geleni saygiyle ağırhıyarak
Bir altın zincir armağan etti.
"Bana verme bu güzel armağanı,
Bu altın zinciri soylulara sun.

Onlar başlayınca harbe yiğitçe
Parça parça olur düşman mızrağı.
Onu başta gelen mühürdara ver,
Ona sun bu altın ağırlığı da,
Katsın taşıdığı başka yüklere.

Ben çiçekler giymiş dallar içinde
Şakıyan kuş gibi söylerim şarkımı.
Yarattığım sesler yetişir bana
Mükâfatım benim, söylediğim şarkı
Dilersem sizlerden bir şey dilerim:
Bir kadehcik şarap emredin bana,
En has altından, en güzel sağrakla."

Aldı sağrağı, içti ihtiyar.
"Ey cana can katan büyüü içki!
Ey mutluluk dolu bahtiyar saray!
Bu şarap sizinçün hiç demek belki.
Anın beni bahtla geçen günlerde,
Şükredin sizler de mutlu Tanrıya,
Benim bu şaraba ettiğim gibi."

"BATI - DOĞU DİVANI" NDAN

HALDEKİ GEÇMİŞ

Güller, zambaklar sabah çiğlerinde
Önümdeki bahçede çiçeklenmede
Aşağıda sessiz, dallarla örtülü
Bir kayalık göğe yücelmede
Çevresi, eflâke değen ağaçlar
Başına taç olan, eski bir şato
Ve kıvrım kıvrım inmede dağlar
Barışmak için vâdiye doğru.

Kokular içinde dere o eski
Aşka düştüğüm günlerde gibi
Hâlâ elimdeki çalgının teli
Gün ışığıyla kavgada sanki.
O dolgun sesli av şarkıları
Çalılar içinde sönüp giderdi
Avcılar dinlenir, ateş ederdi
Diledikleri gibi, gereği gibi.

Tomurcuklanır ağaçlar durmadan
Siz de yüreklerin karşılarında;
Zevkiniz için ne tattınızsa
Bırakın tatsın başkaları da.
Kimse haykırıp şikâyet etmez
Ne bağışlarsak kendimiz için;

Çeşitli hayat yollarında
Siz de o zevkleri tatmayı bilin.

Yine Hafız'a ulaştık bugün
Bu deyişimizle, şarkımızla
Çünkü yaraşan, günler biterken
Zevki tatmaktır zevk alanlarla.

MUTLULUK VEREN HASRET

Kimseye değil bunu, bilgelere söyle
Çünkü alay eder kalabalık durmadan;
Övmek istediğim de hayatla dolu
Bir alev ölümiyle yanmaya hasret duyan.

Sana varlık veren, senin varlık verdiğin
O serin sevgi gecelerinde,
Mumlar aydınlatınca odayı, sessizce
Bir yabancı duygu çöker üstüne.

Örtünüp kalmazsın sen de o zaman
Koyu gölgesinde karanlığın,
En yüce maksatla birleşmek için
Yeni bir istekle dolar varlığın.

Ve hiçbir uzaklık güç gelmez sana
Uçarak ve bağlı, gelir koşarak
İçinde ışığa duyduğun hasretle
Ölürsün, ey kelebek, sen de yanarak!

Ama duymadığın müddetçe bunu,
Bu öl ve ol'u her gün içinde,
Bil ki bir kara konuksun yalnız
Sen de karanlık dünya yüzünde.

ZÜLEYHA'YA

Seni kokularıyla okşamak için
Artırmak için sevinçini,
Alev alev yanıp sönmeli güller
Binlerce tomurcuk dökmeli içini.

Bana baştanbaşa bir dünya gerek
Bir şişeciğim olması için,
İçinde kokular ölümüş kalan
Parmakların kadar ince ve nârin.

Bir dünya ki hayat coşkunluğundan
Taşıp kabaran arzularla
Bir seziş olmuş bülbüllerin
Sevgilerine, şarkılarına.

Bu acı azap mı vermeli bize?
O iken artıran sevincimizi?
Yokeden ruhlar değil mi, binlerce
Timur'un şânını, ülkelerini?

ZÜLEYHA

Ah, ne kadar kıskanırım
Kanadlarını, ey seher yeli!
Sen haber verirsin sevdiğime
Ayrılıklardan çektiğim kederi.

Oynak uçuşu kanadlarının
Sessiz özlemler verir kalbe;
Çiçekler, dağlar, bakışlar, dallar
Islanır, ılık nefeslerinle.

Tatlı esişinle serinler senin
O ağlamaktan yanan bakışlar,
Öldürürdü beni çektiğim acı
Ona kavuşmayı ummasam tekrar.

Koş, yetiş peşinden, bul sevdiğimi
Ulaştır kalbine tatlı sesinle,
Asla dağıtma neşesini
Yoluna çektiğim acıyı söyleme.

Ona gönülsüz bir sesle de ki:
Aşkıdır yalnız can veren bana;
Birlikte sevinci kalblerimizin
Bedeldir onun yakınlığına.

S O N

DEVLET

KİTAPLARI

Dünya Edebiyatından Tercümeler

ALMAN KLÂSİKLERİNDEN SON
ÇIKAN BAZI ESERSER

Fiati

Goethe	Şiir ve Hakikat	I <i>Recai Bilgin</i>	210
Goetge	Şiir ve Hakikat	II <i>Recai Bilgin</i>	270
Goethe	Şiir ve Hakikat	III <i>Recai Bilgin</i>	400
Goethe	İtalya Seyahati	I <i>S. B. Göknil</i>	230
Bismarc	Düşünceler ve Hâtıralar I	<i>Nijat Akipek</i>	470
Bismarc	Düşünceler ve Hatıra'ar II	<i>Nijat Akipet</i>	380
Bi. marc	Düşünceler ve Hatıralar III	<i>Nijat Akipek</i>	240
L. Von Ranke	Reform Çevrinde Alman Tarihi	<i>Cemal Köprülü</i>	430
Thomas Mann	Venedik'te Ölüm	<i>B. Necattigil</i>	130
Thomas Mann	Değişen Kafalar	<i>S. İkesus Alp</i>	110
Hebbel	Agnes Bernauer	<i>Vecahat Akyol</i>	120
Hebbel	Maria Magdalena	<i>S. Batu</i>	70
Herman Hess	Knulp	<i>Zahide Gökberk</i>	110
G. Hauptmann	Güneş Batarken	<i>S. B. Göknil</i>	140
G. Hauptmann	Elge	<i>Süleyman Tamer</i>	170

Millî Eğitim Bakanlığı Yayınevleriyle bütün
kitapçılarda satılmaktadır.

DEVLET KİTAPLARI